

ប្រជុំបណ្តុះបណ្តាលឯកសារកម្ពុជា

ករណី ថាត ហៅ ស៊ីមហោ I03003

សម្ភាសន៍ជាមួយ ថាត ហៅ ស៊ីមហោ ជាម្ចាស់ប្រវត្តិរូប

នៅភូមិត្រាច ឃុំកំពង់ចិនជើង ស្រុកស្មោង ខេត្តកំពង់ធំ

សម្ភាសន៍ថ្ងៃទី០២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៣

សម្ភាសន៍ដោយ: វ៉ាន់ថាន់ ពៅដារ៉ូ និង ស៊ី យិន

ហោ: បើនិយាយទៅថា រៀបជាមួយនឹង...? កាលពីដើមនៅបើប្រវត្តិធ្វើទារហានឲ្យខ្មែរក្រហម
នេះ ឯងក៏បែកគ្នានៅកំពង់សោមនេះវិញ ។ ខ្ញុំក៏ឡប់មកភ្នំពេញនេះវិញ ។ ឆ្នាំ៧៥ យើង
ក្រោយរំដោះទីក្រុងភ្នំពេញ ។ ជម្លៀសប្រជាជនចេញពីភ្នំពេញចិនមក ។ ក៏សម្រាកនៅទី
ក្រុងភ្នំពេញ ។ បានគេបែងចែកកម្មវិធីមួយចំនួននៅភូមិភាគខត្តរ ។ គេដកខ្ញុំភ្ជាប់មិនសូវ
បាន ព្រោះខ្ញុំវា ក្រោមដៃរ ។ គេថាទៅនៅកំពង់សោម២ វា រសេនាតូចទៅនៅណោះ ។ ដល់
ទៅនោះ វា ច្រឡំច្រឡំបញ្ចូលគ្នារហូតដល់ឆ្នាំ៧៦ ដូចបានជម្រាបមិញគេរៀប គេរៀប
ប្រពន្ធអើយប៉ុន្មាន ខ្ញុំនេះគេត្រូវដកកម្មវិធីមួយចំនួនឡើងមកនៅភ្នំពេញវិញ ។ ចឹងទៅក៏គេ
ដឹងថាហេតុផលនេះ ត្រូវបែកគ្នាគេធ្វើម៉េច គេសរសេរសំបុត្រមួយឲ្យយើង មកជួបគេ
ខ្លាចគេ គេថាលាក់ការណ៍ចឹងដែរ ឲ្យខ្ញុំទៅជួបគេ ។

ដារ៉ូ: ជួបពីណា?

ហោ: ជួបនៅកំពង់សោមដែលនៅណោះទាំងអស់គ្នាយប់នោះខ្ញុំត្រូវចេញហើយម៉ោង៤ អីគេ
ត្រូវដកកម្មវិធីមួយចំនួនដែលត្រូវដកមកណោះ ។ គេត្រូវបែកគេសរសេរសំបុត្រមក ប្រធាន
វា រសេនាតូចមកប្រាប់ខ្ញុំថា នែ មិត្តថាត សម្លាញ់បងថាតឯងឲ្យទៅជួបនៅវេលាម៉ោង៧
យប់កុំខាន ។ ក៏ខ្ញុំនោះនិយាយទៅខ្ញុំអត់មានឋានៈគេ ដូចនៅក្នុងប្រវត្តិរូបនឹងគេ ខ្ញុំជឿថា
គំនិតពីនៅរៀននោះជាមួយព្រោះអាយុស្មើគ្នា ខ្ញុំនឹងគេមិនសូវប្រកាន់សិទ្ធិអំណាច និយាយ
ត្រង់ ។ ទៅក៏ជួបគ្នា ថាបានស្គាល់ហើយថាមុននឹងបែកគ្នាបងឯងទៅនៅជាមួយ ។ ប៉ុន្តែ
ដឹងធ្វើម៉េច ព្រោះកាលៈទេសៈមិនអាចផ្តល់ឲ្យយើងនៅជួបជុំក្នុងភូមិមកបង្កើនជាមួយ
នៅជុំគ្នាអត់បាន ក៏អង្គការគេចាត់តាំង ។ សម័យនោះហៅថាអង្គការចាត់តាំង ។ គេឲ្យ

ស្គាល់គ្នាហើយ ។ ប្រពន្ធគ្នាទើបរៀបគ្នា មិនហ៊ានស្តីគ្នាព្រោះខ្មាស់ទើបរៀបថ្មី ។ បើប្រពន្ធ
ខ្មោចឈ្មោះ លំអាន នោះសុភាពណាស់មនុស្ស បើតាមនិយាយហៅថាចាស់ទុំនយោបាយ
ខ្មាស់អៀន ។ ដួសបាយអីចឹងទៅ ខ្ញុំហូបហើយ ខ្ញុំនៅនិយាយសំណេះសំណាលគ្នា ហើយ
ខ្ញុំអត់បានចាំប្រវត្តិថាភូមិស្រុកកំណើតគេនៅណាណី ។ ខ្ញុំមិនទាន់បានសួរនាំផងមិនបានចង
ក្រងចាំទេ ។ ប៉ុន្តែបានស្គាល់ចំរឹកថាចំរឹកគេល្អណាស់សុភាពជាធានីថា ចាស់ទុំចិត្តគំនិតមិនអ្នក
ឆ្កេះលោះទេ ក៏បែកគ្នាទៅ ។ កាលខ្ញុំដំបូងខ្ញុំមកនៅភ្នំពេញកាលឆ្នាំ៧៦ ។ មកដល់
ភ្នំពេញគេឲ្យខ្ញុំមកនៅប្រាំដប់ប៉ុន្មានខែ ។ នៅនោះឯងគេឲ្យលីសែងបញ្ជូនមកមក
ហើ!មនុស្សខ្ញុំតាំងពីដើមមិនដែលអ្នកលីអ្នកសែងរែកពន់ធ្ងន់អី ។ បើមនុស្សនៅតែរៀន
រហូតដល់សម័យនោះឯងក៏ពេញអាយុដែរថា១៨៧១៧ឆ្នាំវាពេញល្មម ។ ក៏គេឈោសនា
បញ្ជូន ។ ក៏នៅធ្វើកម្មកររហូតបានដកពីនោះមកបានគេឲ្យខ្ញុំមកទីក្រុងភ្នំពេញ ។ ទៅនៅម្តុំ
តាខ្មៅ ។

ដារ៉ា: នៅតាខ្មៅ?

ហោ: បាទ! ខ្ញុំនៅនៅតាខ្មៅបានប៉ុន្មាននៅប្រហែលជា ។ អូ និយាយនេះរំលងហើយ កាលមកពី
កំពង់សោមមកនៅវត្តខណ្ឌលោមជំហានដំបូង ។ និយាចេះតែភ្លេចភ្លើងនិយាយពីកំណើត
ពីឡប់មកពីកំពង់សោមវិញមកនៅវត្តខណ្ឌលោម ។ នៅវត្តខណ្ឌលោមគេឲ្យមកធ្វើការនៅ
ជួររដ្ឋ ។ អត់ទាន់ស្គាល់ទីក្រុងភ្នំពេញផង មិនដឹងណាជួររដ្ឋអូបូស្សី ។ គេជូនទៅម្តងទៅ គេ
ថាស្រែកឡើងទៅធ្វើកន្លែងដើម អាដុះលេខ៤៩ វិថីកសន្តិភាពវិថីសេរីភាពចឹងទៅ ។ មិនដឹង
ណាវង្វេងកណ្តាលទីក្រុងភ្នំពេញ ព្រោះអត់ដែលដឹងដែរ ។ ព្រោះមនុស្ស នៅស្រែដល់មក
នៅភ្នំពេញអត់ទាន់ចំណាំបានមកដល់ភ្នំ ។ វង្វេងដើរឡើងកុំដើរសួរគេ ភ្នំមាំហ្នឹង ដើរ
សួរចុះសួរឡើងអត់ហ៊ានសួរនារីទេ ដែលគេលក់ដូរកន្លែងដែលដាក់ជួររដ្ឋបរទេស ។ លក់
ពួកវាគេលក់ការណ៍របស់វាដែរ ។ វាមានធ្វើកន្លែងជួររដ្ឋមាំកន្លែង ជួររដ្ឋ ។

យិន: អន្តរជាតិ?

ហោ: បាទ ដូចថាបរទេសមកវាដាក់សំលៀកបំពាក់មកហើយលក់បន្លែលក់សាច់លក់ឈាមចឹងទៅ
វាធ្វើតែមាំកូនកន្តមប៉ុណ្ណឹងឯង ។ ចឹងទៅនឹកឃើញថាមិនហ៊ានសួរគេទេ ក៏សួរតាតែកុំ
ឡានមួយ ។ ព្រោះឡាននោះវាខូច ក៏សួរទៅ បងស្គាល់ដុះលេខ៤៩ទេ ដូរច្រក ដូរតូច

ចូលដូចនោះកន្លែងខ្ញុំធ្វើការ ។ អី កន្លែងនារីឈរលក់ភ័រ៉ាន់ខាងក្រោយហ្នឹងតិច បួនឯងដើរ
ទៅតិចទៅចូលទៅចំ ។ បានគេបំបែកពីនោះបានមកនៅប្រាំងចំរេះធ្វើការនៅភីឡូលេខ៦ ។

ដារ៉ា: ចុះនៅកន្លែងជ្រូកថ្មី ដូចលេខ៤៧ហ្នឹង នៅធ្វើអីនៅហ្នឹង?

ហោ: គេឲ្យដូចថា រៀបភ័រ៉ាន់ កំបិចកំបុក ខ្ទប់ចង់នៅហ្នឹង អត់បានយូរទេនៅហ្នឹងនៅខណ្ឌ
លោមបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់គេរៀបចំចាត់តាំងបំបែកពីគេ ។

ដារ៉ា: កាលហ្នឹងនៅឆ្នាំណា?

ហោ: ឆ្នាំ៧៦ហ្នឹង កាលខ្ញុំមកចេញពីកំពង់សោមមកឆ្នាំ៧៦ខែ៥ខែ៦ ចេញពីកំពង់សោមមក
បានមកដល់ណោះ គេមិនទាន់បំបែកគេរកកន្លែងទូទៅ ។ ទូទៅធ្វើការបណ្តោះអាសន្នសិន
គេបញ្ចូលកម្មករគេកម្មករលីសែង ។ ដល់ចឹងទៅយូរអង្វែងបាននៅភីឡូលេខ៦ បានលី
សែង ។ លីសែងបានមួយរយៈទៅបានគេដកកម្លាំងមួយចំនួន គេថាដកមួយកងមួយ កង
អនុសេនាតូចទូទៅតាខ្មៅណោះ ខាងចាក់អង្រែ ទៅខាងរោងចក្រ ។ រោងចក្រអីទេ
ទៅដល់គេថា នៃពួកមិត្តឯងនេះនៅដេកម្តុំខាងណោះស្ទឹងព្រែកភ្នំតយើង ខ្ញុំនៅខាងណោះ
ឆ្លងស្ទឹងខាងណោះមានរោងចក្រគ្រឿងសំឡឹក ។ សំឡឹកនោះមិនដឹងគេថែមកពីណាទេ ស្អាតចឹង
ទៅគេបញ្ជូនទៅកន្លែងរោងចក្រហ្នឹងទៅ ។ អានោះពុម្ពវ៉ា ១០០ ភីឡូជាន់ញាត់ៗដាក់ឲ្យ
ណែនទៅបានដាក់អាខ្សែក្រវ៉ាត់វ៉ាទៅ បានវ៉ាវែដ្ឋាកលេខ ដឹកចេញ ទៅក្រៅប្រទេស ។

ដារ៉ា: ចេញទៅខាងណា?

ហោ: ដឹកទៅកំពង់សោមវិញ ។ ពួចាដឹកពីកន្លែងរោងចក្រមកដឹកមកដាក់នៅរ៉ាវទេះភ្លើងយើង
រួចបានច្រើនចឹងទៅបានចេញទៅកំពង់សោម ។ ទៅមុនដំបូងជំនួយអង្គរនៅកំពង់សោម
ចិនគេជំនួយមក ជំនួយអង្គរគ្រឿងដែក ចបបែល ថ្មសម្រាប់សត្វល្អិត ដល់យើងមាន
តែសំឡឹក ហើយនឹងកៅស៊ូយើង មុនដំបូងកៅស៊ូស្អុយគ្រាន់តែចាក់ដុំចឹងទៅ ។ ខ្ញុំនៅនោះ
បានជិតម៉ឺន គិតទៅស្លាប់កុមារអស់ពីរនាក់ ។

ដារ៉ា: ស្លាប់រឿងអី?

ហោ: ស្លាប់នោះ ស្មាននេះឯង ក្មេងនោះកូនភ្លោះទៀត កូនកម្មករ ។ កម្មករនោះគេហៅថា
កម្មករចាស់ទៅធ្វើការនៅរោងចក្រនោះឯង ។ ដល់នេះគេបញ្ចូលកម្លាំងទៅប្រើការងារ
ពួកខ្ញុំ ។ គេបំបែកម្តាយឪពុកចេញទុកកូនហ្នឹង ។ កូនហ្នឹងប្រហែលជាអាយុ កូនភ្លោះ កូន

ចិនស្អាតដល់ហើយ មុខដូចគ្នា ស្រណោះដល់ហើយ គេនៅក្នុងផ្សែង ។ វាចេះដេរបាន យើងក៏មាំដុំៗ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំនៅស្អិតសំឡឹកខាងក្រោម ឯគ្រឿងមាំស៊ីនវាប្រទីសប្រទាស ហើយខ្សែពានយោងពីលើពីក្រោម មានមាំស៊ីយើងធម្មតាអី មាំស៊ីនយើងមាំទីក្រុងភ្នំពេញ ចាប់តែខ្សែកាបសោរ ទម្រាំអាបិទក្នុងតាក់អាធំនោះ មនុស្សណោះស្លាប់បាត់ ។ កាលនោះ វាស្ទើរកកាបិចកាត់ខ្សែដេរបាន ។ ក៏វាដាក់ខ្សែជេសនឹងដៃដើរទៅ ពេលវាដើរទៅមាំស៊ីន កំពុងដើរហើយខ្សែពានពីលើពីក្រោមមិនចេះតិច ហើយភ្លៅអាដៃកប្លឺងកំពស់ពីក្តាប៉ុណ្ណោះ នៅលើ វារុំអាប្លឺង ដូចយើងចងកងដៃចង វាទ្រើងៗទៅ បាក់ក បាក់អាណេះខ្ទេចទម្រាំទាក់ អាខ្សែពាននោះរហូតមានជួយអីកើតរហូត ទម្រាំកាត់ជេសនោះបានយកមក ។ បានចេញ មកឈាមដល់ហើយ ។ ដាក់ឡានមក ដល់គ្រឹមមុខពេទ្យចិនដាច់ខ្យល់ស្លាប់ ។ ខ្ញុំអាណាច អាធមស្លាប់អាបងនៅអាបូន ។

ឃីន: ក្មេងអាយុប៉ុន្មានឲ្យធ្វើការដែរ?

ហោ: ក្មេងនោះកុមារប្រហែលជាអាយុ១២ទៅ១៣ឆ្នាំ ។

ឃីន: វាប្រើឲ្យធ្វើការណាដែរ?

ហោ: បាទ! វាបញ្ចូលជាមួយចាស់ជាមួយគ្នាទៅ ។ ខ្ញុំអាណាចអធមមែនទែន ប៉ុនពេលចក្រដាប ក្រែលដែរ គេដកខ្ញុំមកណោះទៅ គេបញ្ចូលកម្មវិធីស្លាប់មនុស្សធំអស់១ទៀតទៅ ។ ប៉ុន នៅក្នុងកងខ្ញុំអត់អី ។

ដារ៉ា: ចុះកាលនៅប្រាំដំបំរះគេឲ្យធ្វើអី?

ហោ: ខ្ញុំធ្វើមេក្រុម ។

ដារ៉ា: មេក្រុមអីគេ មេក្រុមទទួលខុសត្រូវខាងអីគេ?

ហោ: កម្មករ ដូចថាក្នុងមួយកងអនុសេនាធំចេះ វាមាន៣កងអនុសេនាតូច ។ ក្នុងមួយអនុសេ នាតូចមាន៣ក្រុមចឹងទៅ ។ ខ្ញុំប្រធានក្រុម ។

ដារ៉ា: នៅជាអ្នកធ្វើការ ឬនៅជាយោធា?

ហោ: អត់ទេ នៅក្នុងកម្មករបើគេរើសពីចង្កោមប្លឺង ។

ដារ៉ា: ពីចង្កោមរចនាសម្ព័ន្ធយោធាហ្នឹង?

ហោះ: បាទ! នោះឯងរចនាសម្ព័ន្ធយោធាហ្នឹង ប៉ុន្តែជាកម្មករទេ វាគ្រប់គ្រង ហើយធ្វើការ
នោះធ្វើម៉េចឲ្យវិលដូចម៉ាស៊ីន ដូចថាខ្ញុំចាប់ផ្តើមកម្មវិធីខ្ញុំចូល២០០ ចេះទៅ ម៉ាពី
ម៉ោង ៧ យប់ទល់ម៉ោង ៧ មានរ៉េនគេមកដូរខ្ញុំ ខ្ញុំចេញមកសម្រាក ពីម៉ោង៧ ទល់
ម៉ោង៣ អាពីម៉ោង៣ មកដូរចឹងទៅ ទៅទល់ពីម៉ោង៧ ព្រឹក អាម៉ោង៧ ព្រឹក ដូរវិល
ចឹងហ្នឹងក៏អត់ឈប់ អ្នកណាចុងរ៉េនម៉ោង៣ កំពុងតែសម្រាកទៅវាស់ ឆ័យនោះ មួយ
ខែ១០ ថ្ងៃជាប់ចឹងហ្នឹងរាំនៅជាប់នឹងខ្លួន គេឲ្យខ្ញុំទៅនៅប្រាំងចំរេះ អាំសទៅនៅតាខ្មៅ
ទៅនៅធ្វើម៉ាស៊ីនបានម៉ារយៈចឹងមក បានគេត្រឡប់ដកមកប្រាំងចំរេះវិញទៀត ខ្ញុំចេះឆ្ងល់
ឡប់ទៅឡប់មកមកកន្លែងដើមទៀត ដល់មកនៅចឹងគេចាប់ផ្តើម ដូចខ្ញុំជម្រាបមិញ
ពីការចាប់លោក កុយ ធួន លោក កុយ ធួនកាលពីដើមគាត់ជាប្រធានភូមិខ្ពស់យើង
ប៉ុន្តែដោយឡែកក្រោយមកគេបញ្ចូលក្នុងជួររដ្ឋមន្ត្រីក្នុងរបស់ខ្មែរក្រហម ហី! គាត់រដ្ឋមន្ត្រី
ខាងរកស្ទង់ពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស រៀបរយស្រាប់តែគេចាប់គ្រឹមចេញចេះទៅ ក៏ខ្ញុំចេះឆ្ងល់
ម៉េច ចេះដល់យូរៗគេថាបាត់ មុនដំបូងមិនមែនចាប់ភ្លាម ដល់ចាប់ កុយ ធួន ចឹង
ហើយអារ៉ុកក៏ត្រូវរកផ្ទះ ប៉ុល ពត គេដឹងដែរការ កាលណោះរកផ្ទះអារ៉ុក ។

ដារ៉ា: រកផ្ទះមែនកាលហ្នឹង?

ហោះ: អត់ទាន់បានផ្ទះទេ កាលហ្នឹងចាំខ្ញុំជម្រាប ដូចទាហានដែលនៅក្នុងកងពលចឹងគ្នាអត់ដឹងខ្លួនទេ
គេឲ្យរកក្តារអីទៅដៃដូចស្រ្តីមចឹង មិនដឹងវែអាណាបើសុទ្ធតែមិត្តគ្នាឯង ដល់ចឹងមិត្តគ្នា
ឯងចឹងមិនដឹងវែអាណា គ្រាន់ថាកូនខ្លាចមេណាស់ គេឲ្យរៀបការភ្លើងអាធំជ្រុងនេះ បើ
អាពាចនគុណផ្ទះពីព្រលានយន្តហោះ អាប្រាំងចំរេះក៏បុកទៅនេះ អាខាងណោះក៏បុកពី
ណោះមកចូលទីក្រុងភ្នំពេញ ខ្ញុំអត់ដឹងទេ ដល់ក្រោយមកគេចាប់ កុយ ធួន ចឹងទៅ គេ
រួចអស់ពីរសាយបន្តបន្ទាប់ចាប់ពីមេធំបន្ទាប់មកបានកងពល បានកងពល មកបន្តៗវែ
សេនាតូច អនុសេនាធំរហូតដល់ប្រធានកងធំក៏អស់អាណាចក្រ ក៏ដូរដៃអត់មានអាណា
ដឹកនាំធ្វើការក៏ឡើងមិនដឹងទៅណាមកណាយូរៗភ័យពួកខ្ញុំនៅតែមេក្រុមចេះឯង នៅស្មាន
មានពីរនាក់នៅកំពង់ធំម្នាក់ បើមនុស្សវាព្រោងព្រាតរកកាប់រកចាក់គ្នាកាលណោះពេល
នោះ ខ្ញុំភ័យនឹកឃើញថាម្តងនេះហើយ ឥឡូវបើយើងរត់ ក៏យើងមិនដឹងរត់ទៅណា រត់
មកស្រុកមិនដឹងទៅពឹងអ្នកណា បើមកសហករណ៍គេសម្លាប់ ចឹងមានតែយើងរត់ទៅទី

ក្រុងភ្នំពេញវិញព្រោះនៅច្រវែងចំរោះ ។ បើថាមើបទៅជួបមេធំទៅគ្រាន់ បើយើងអត់ដឹង
អំពីកិច្ចការគេក្បត់ជាតិឬមិនក្បត់ជាតិអត់ដឹង ។ កាលហ្នឹងនោះដឹងហេតុផលម៉្លោះចំណែក
ហើយកាលនោះភ្នាក់ខ្លួនថា អូអត់ស្រួល ដល់គេចាប់ហើយគេរំសាយបានម៉្លោះថ្ងៃគេមក
ប្រមូលកម្មករហ្នឹងយកទៅកន្លែងផ្សារចាស់វត្តភ្នំគេប្រជុំ ។ គេប្រជុំផ្នែកពាណិជ្ជកម្មកម្មករ
ដែលនៅច្រវែងចំរោះប៉ុន្មានចឹងទៅប៉ុន្មាននាក់នៅវរសេនាតូចចឹង គេប្រជុំហើយគេជ្រើសតាំង
ថ្មី ។ ជ្រើសតាំង គេថ្កោលទោសថា នែ កុយ ធួន ក្បត់ជាតិចេះៗ ឯកសារចេះៗ ចាប់
ទម្ងន់ចាប់មនុស្សច្រកបារទ្វីបទឹកនៅជ្រោយចង្វារនេះទៅ សកម្មភាពនេះគឺអត់ល្អទេ ។
ប៉ុន្តែការពិតដែលដឹងក្រោយនេះគឺមាន ហ្នឹង នឹម និង កុយ ធួន កាលដែលរំដោះភ្នំពេញ
ហើយគាត់ដំឡើងអំពីការជម្រុះចេញប្រជាជនមកក្រៅហើយបំបិទការចាយលុយគាត់
ប្រុងរៀបដែនការជាមួយកុយ ធួន វៃ ប៉ុល ពត វិញ ។ តែវៃអត់បានវាបែកការណ៍
ចាប់កុយ ធួន ហ្នឹង ។ គាត់យកមាសប្រាក់កប់ទៅបើកាលណាវៃឈ្នះ ប៉ុល ពត រៀប
ចំផ្សារផ្សារ ចាយលុយទៅវៃ ។ ឲ្យដូចពីសម័យមុន គម្រោងការគាត់ ។

ឃឹះ: ចឹងបោះពុម្ពប្រាក់ហើយចឹង?

ហោះ: ដល់ចឹងទៅវាបែកការចាប់ កុយ ធួន មេក្លោងបានមុន ពីក្រោមគេវៃរាប វៃរាបគេ
ចាប់កងទ័ពគេចាប់ទាំងអស់ទុកតែប្រធានក្រុមៗទេ ដូចខ្ញុំដូចអីដែលអត់ដឹងអី ។ ទុករំសាយ
ចោលអស់អាល័យ ដល់រំសាយចោល គេជ្រើសថ្មី យកសុទ្ធតាំងពួកនិរតីមក ។ យកពីពួក
សហករណ៍ ដឹងម៉ែដឹង យកមកគ្រប់គ្រងឯងពីតាំងពីអើយណាណីក្បាលស្រកាក្រាស់ហើយ
ខ្ញុំថាគេធ្វើអីធ្វើទៅធ្វើតែរស្រ្តវាស្រួលជាងស្រណុកឲ្យគេប្រើ ។ គេក៏គេថ្កោលទោស ក្បត់
ជាតិអីអាណា “ខ្សែសេអ៊ីអា ខ្សែកាសេបេ” គឺយួនលេបទឹកដីគេដាក់ចេះ ។ ហើយកុយធួន
នេះគេថាខ្សែសេអ៊ីអា ខ្សែអាមេរិកាំង ។ ខ្សែស្តីខ្សែសូរៀតខ្ញុំភ្លេចហើយ ។

ដារវ៉ា: កាសេសបេ?

ហោះ: ហ្នឹងហើយ កាសេសបេ ។ ខ្សែសូរៀតមានចឹង ។ ដែលមានពាក់ព័ន្ធខាងខ្សែសោភ័ម ដែល
កែ ពក ដេញចាប់ ។ គាត់បាញ់ខ្លួនគាត់សម្លាប់ ។ តាសោភ័ម គាត់តស៊ូបាន បើនិយាយ
ទៅខ្ញុំរត់ទៅ ។ និយាយនេះគាត់ថា រត់ចូលព្រៃឡើងទៅភ្នំឱរ៉ាល់អីទៅឯងដេរថា អា
ហេងស៊ុន នេះក្បាលយួនខ្លួនខ្មែរ ។ ប៉ុន្តែសម្តេចហ៊ុន សែន អីមិនមានឈ្មោះទេ កាល

ហ្នឹង មានតែ ហេង ស៊ិន ជាស៊ីម ។ ពួកឈ្មោះហើយ ។ អាមួយប្រធានក្រុមខ្ញុំវាអា
ហេង ស៊ិន នេះមេចោរហ្នឹងដឹងទេ នៅជិតស្រុកអញ ។ នៅជិតស្រុកយួន វាថា
អា នោះឈ្មោះ ណាំ វាប្រធានក្រុមខ្ញុំអាមេខ្មែរក្រហម ឥឡូវវាវត់ទៅព្រៃហើយ ។ ដឹងអី
អញអត់ដឹងអីដែរ ។ គេណែនាំថា គេថាម៉ែឪយើងបើមិនរត់ឡើងលើភ្នំយើងធ្វើទាហានឲ្យ
ខ្មែរក្រហមបើចាប់ម៉ែយើងឪយើង គេបង្គាប់ថានេះដែកគោលម៉ាតិកកន្លះវែក្លាប់នៅនេះ ។
បើយើង វាចាប់បានវាវាពុះ ហើយអាំង ម៉ែបង្គាប់ថា កុំឲ្យកំពប់គេអុយយីចឹងម៉ែបង្កើត បើ
មិនរត់តាមវា កាលហ្នឹងគិតរត់គិតទៅឆោតៗ ឆោតមែនទែន ។ បានចេះទៅនិយាយសារ
ដើមវិញ ។ គេចាត់តាំងអ្វីចៅមិនបានរយៈណាដង ពួកអ្នកដែលគេចាត់តាំងធ្វើជា
ប្រធានក្រុមប្រធានកងតូចប្រធានកងធំថ្មីនេះទៅនៅទីក្រុងភ្នំពេញ អា នោះនៅដុំរាវចាស់ ។
អត់ទាន់ឲ្យហូបបាយទេគេថា នែ ជំនាន់កុយ ធួន គេទិញម្សៅពីបរទេសនៅសល់ច្រើនឥឡូវ
ឲ្យហូបនំប៉័ងក្នុងម្នាក់មាំពេលឲ្យហូបមួយ ។ ល្ងាចហូបមួយព្រឹកហូបមួយ ។ វែដ្ឋងម៉ឺនទៅ
នំប៉័ងមួយហូបជាមួយសម្ល ខ្ញុំនៅនោះត្រង់កន្លែងនៃខ្ញុំនៅមុំទូកហ្នឹងឯងដុះខ្ញុំមាំជួរហ្នឹង ។

ឃឹះ: មានសម្លទេ?

ហោះ: សម្លការី ។ បើអ្នកណាឃើញសម្រាកពេទ្យហ្នឹងកន្លែង អាហ្នឹង គេឲ្យយកបបរ យកអីទៅ
ឲ្យនៅហូបចោះ បើថាអ្នកជាអត់ឲ្យហូបនំប៉័ង អត់ឲ្យហូបបាយ ហូបបបរទេ ។ នំប៉័ងមាំ
ពេលមួយ ។ បានឡប់ពីនោះមកចាត់តាំងពីនោះមកបាត់មនុស្សអស់អាល័យ គេចាប់
យូរៗ បាត់មួយ យូរបាត់ពីបាត់ចុះបាត់ឡើងក៏ខ្ញុំក៏អត់ហ៊ានសួរដេញដោលទៀត ហើយ
ម៉ែចៗទេតែបាត់ៗហើយ ។ បានរៀបចំចាត់តាំងមាំសារទៀតហើយ ។ ចាត់តាំងមាំសារ
ទៀត បានខ្ញុំនេះឡើង យកខ្ញុំនេះឡើងជាប្រធានកងអនុសេនាធំលើកែដៃ ។ បានគេ
ដកពីដុំរាវចាស់ទៅនៅវត្តទួលទំពូននោះទៅទាល់រៀតណាមចូល ។

ដារវ៉ា: នៅឆ្នាំណាដែលពួកគ្រូវាបានតែតាំងជាអនុសេនាធំ?

ហោះ: ឆ្នាំ៧៨ ។ ឆ្នាំ១៩៧៨ ។ ខ្ញុំនៅមុំទួលទំពូន ជួយ...? អស់ទៅ គេបង្កើតទៅដល់ពេល
នោះយកសំឡេងឯងមាំទៀត តែនេះគេដេញដោលនិយាយពីការងារ ការងារក៏ កំណត់
ធ្វើការក្រោយពីម៉ោង៤ស្រោចទឹកបន្លែ កាលភ្នំហើយធ្វើហើយ ម៉ោង៧ ការងារស្នូល
គេហៅការងារស្នូលក៏ការងារលីសែងឬអ្នកណាគ្រូវាលីសែងៗ អ្នកណាគ្រូវាស៊ីតសំរាំងនៅ

កន្លែងនោះសិរិតសំរាំងនៅនេះចំការមេស សិរិតសំរាំងអនុដល់ដែលយកតាមភូមិភាគ
នានាមក ។ ហើយមុខសញ្ញាខ្ញុំគេឲ្យគ្រប់គ្រងម៉ាស៊ីន១០ គ្រឿង ។ ម៉ាស៊ីនវៃសំឡឹកហ្នឹង
នៅវត្តទួលទំពូងហ្នឹង ។

ដារ៉ា: នៅកន្លែងសំឡឹកអ្នកណាគ្រប់គ្រង?

ហោ: ម៉ាស៊ីនវៃសំឡឹក ខ្ញុំអ្នកគ្រប់គ្រង នៅវៃសំឡឹកខ្ញុំ ។

ដារ៉ា: ខ្ញុំនិយាយថាប្រធាននៅកន្លែងហ្នឹង?

ហោ: កន្លែងនោះ អូ! នៅពីលើខ្ញុំប្រធានមន្ទីរកេ នារីនៅខាងនិរតី ។

ដារ៉ា: ឈ្មោះអី?

ហោ: ឈ្មោះមិត្ត ថាត ។

ដារ៉ា: មិត្តថាតឈ្មោះដូចពូដែរ?

ហោ: បាទ! នៅខាងនិរតី ទើបអាយុ១៨ ប្តីគេប្រធានធំនៅខាងផ្នែកពេទ្យចិនតុង ប៉ុន្មានខ្នាត
យើង ហើយប៉ុនប្រពន្ធនោះនៅនិរតី ។ ប៉ុនលើមិត្តថាតប្រធានមន្ទីរនោះ គឺប្រធានក្រសួង
មានតាហុន លើតាហុនទៀតមានតារិទ្ធ ។ តារិទ្ធនោះមេធំ បន្ទាប់ពីរដ្ឋមន្ត្រីមក ។ ចឹងមាន
គេបន្តបន្ទប់គ្នាមក ។ តារិទ្ធ នោះគ្រប់គ្រងទាំងអស់ទាំងក្នុងទាំងក្រៅប្រទេស ។ ក្រោយពី
ចាប់តាញ៉ែម តាញ៉ែមហ្នឹងនៅខាងកំពង់សោម ។ ដល់ចាប់តាញ៉ែមហ្នឹងទៅបាន គេដើរ
តារិទ្ធ នេះខាងនិរតី ។ ព្រោះតាញ៉ែមនោះកាលដើមនៅខាងខ្ពស់វ័យជាមួយកុយ ធ្លុន
ដល់គេចាប់ កុយ ធ្លុន ចាប់តាញ៉ែម រួចទៅគេគំលើតារិទ្ធនេះ នៅខាងនិរតីជាប្រធាន
ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មទាំងក្នុងទាំងក្រៅប្រទេសទាំងអស់ ។ ដោយឡែកក្នុងប្រទេសបន្ទាប់ពី
តារិទ្ធ មកមានតាហុន ។ រៀបរាប់ទៅចូលកន្លងដូចប៉េង លាភ និយាយមុំចនេះណា ខ្ញុំ
រៀបរាប់ពីការចាប់ដល់ថ្ងៃល្ងាចចឹងទៅ បើត្រូវការចាប់អី ឡាននោះ ឡានដែលគេដាក់ថា
ឡានគេដាក់ថា “ម៧០” អីគេនោះឯង ។

ដារ៉ា: ម ៧៧០ ?

ហោ: បាទ! ម៧៧០ សរសេរលេខតូច នៅជាកឡានអត់មានជាកអីគេ ហើយយូប ។ អាហ្សីប
ម៉ាស៊ីនយូបវែង ។

ដារ៉ា: ហី! ឡានហ្នឹងអ្នកណាអ្នកគ្រប់គ្រងឡាន ម៧៧០ ?

ហោះ: ខ្ញុំអត់ដឹង គ្រាន់ចេះ ខ្ញុំដឹងគ្រាន់ថាថ្ងៃមួយខ្ញុំឃើញមកចាប់កន្លែងធ្វើការនេះ ។ កម្មករ
កំពុងធ្វើការ ខ្ញុំធ្វើការដោយឡែក ខាងម៉ាស៊ីនផ្នែកកៅស៊ូ ឈ្មោះមិត្តជាងនោះជាប់ពាក់ព័ន្ធ
ជានិរសារបស់តាញ៉ែម ញ៉ែមដែលនៅកំពង់សោមនោះ ក៏គេចាប់មេនោះតាំងពីយូររួច
ហើយ តាំងពី៧៧រួចហើយ ដល់ចឹងគេស្រាវរកអាកូនដែលគ្នាអត់ដឹងអី និរសារពីជាន់នោះ
ដល់នេះគេបំបែកមកនៅណោះ គ្នាមានដឹងអី គ្នាកំពុងតែលីសែង ដឹងថាប្រធានមន្ទីរនារីហ្នឹង
ទៅដល់គេត្រូវចាប់អ្នកណា? អត់មាននិយាយពីការខុសត្រូវ គ្រាន់តែប្រធានមន្ទីរ តែម្ចាស់
ខ្លួនអត់ដឹង ខំបកឈើ តាជាងមកណោះ ។ ក្រលរអានិរតិគ្គត្តា ។ មកម៉ាត្រូត ម៉េចបង
មិត្តឯងមើលឈើនេះអាចធ្វើកាំភ្លើងបានទេ អាទេនេះល្អកុហកគ្នាអាទេនេះចេញភ្នែកមក មក
ភ្នែកកាំភ្លើងឡើងឡានចឹងបណ្តោយ ។

ដារ៉ា: ឡានម៉ាកអី អាឡានមានដាក់ហ្នឹង?

ហោះ: ឡានអាហ្ស៊ីបម៉ាស៊ីននោះសម័យនោះមានតែអាស៊ីបូស្ត័រភ្នំតារងវែងបិទបញ្ជុបរាងជិតយូប
ក្រណាត់ ចង្កុលឡើងភ្នែកបិតយូង ។

ដារ៉ា: ហី! កាលមក មកចាប់ហ្នឹងមានប្រាប់ឬប្រាប់ពីមូលហេតុអីទេ?

ហោះ: អត់ទេ ថានេះយើងនៅក្រោមអត់មានដឹងអីទេ ។ បើដឹងៗគេប្រាប់ត្រឹមប្រធានមន្ទីរឬថ្នាក់
ប្រធានមន្ទីរ ។ បានថាខ្ញុំដឹងចឹង អាឡាននោះឯង ពីរថ្ងៃមុនចាប់តាជាង ។ ថ្ងៃហ្នឹងមកលេង
បែបសង្ស័យត្រឹមប្រធានក្រុមចេះតែឆ្ងល់ យូរប៉ះមួយ យូរប៉ះពីរ ឃើញឡានមក មិន
ដឹងគេមិនដឹងឯងចេះតែព្រួយហើយ ។ ទាំងគេទាំងខ្ញុំបុកពោះហើយដល់ឃើញចឹង មិនដឹង
ថ្ងៃណាទេ ថ្ងៃនេះគេហើយ ។ ថ្ងៃណាទេ អញភ័យ ចេះតែភ័យ បុកពោះអីយើងអត់
ដឹងប្រករត់ទៅពីអ្នកណាបាន ។ មិនដឹងរកកន្លែងណាត្រូវពឹងមានទិសដៅសំរាប់រត់រោះ
បានដឹងចុះ ដល់ឡានមកពិភាក្សាជាមួយប្រធានក្រសួង ហី! ទៅជាមួយប្រធានមន្ទីរ ដល់
ស្នែកឡើងថាបាត់ខាងចំការមន អាទេនោះសុទ្ធតែម៉ាក្រសួងនោះកន្លែងនោះ អាទេនោះមាន
តាខ្មៅប្រាំងចំរេះ នៅទួលទំពូង ក្រសួងគេក្តាប់ឲ្យតែក្រសួងពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសគេក្តាប់
តែបាត់មិត្តនោះចាប់បាត់ ។

ដារ៉ា: ឡានដដែល?

ហោ: ឡានតែអាមួយហ្នឹង ដល់ស្រែកឡើងមុនចាប់អាជា ឡានហ្នឹងមកអង្គុយលេង ជាមួយគេអ្នក
ធំៗ ខ្ញុំមិនហ៊ានទេ ខ្ញុំនៅឆ្ងាយណាស់កៀកក្តាចេះលេង ។

ដារ៉ា: ឡានពូមើលឃើញដាក់ច្បាស់?

ហោ: បាទ! ឡានច្បាស់ ។

យិន: ឡាននោះមិនដែលទ្រង់ទេ?

ហោ: អត់ទេ ឲ្យតែមកឲ្យតែប្រធានមន្ទីរមន្ទីរបុព្វបាត់ហើយ គឺបាត់ហើយ ស្រែកឡើងដឹង តែ
បាត់ចឹងហ្នឹង ចេញមកវិញចាប់ ។

យិន: ចុះប្រធានមន្ទីរស្គាល់មនុស្សច្បាស់ម៉េស?

ហោ: ចុះប្រធានមន្ទីរគឺចង្កោម គឺថា៣០០ ប្រធានមន្ទីរជាអ្នកគ្រប់គ្រងអាក្រែងម៉ូហ្នឹង ហើយ
ប្រធានក្រសួងជាអ្នកបញ្ជាមក ។

ដារ៉ា: ចុះម៉េចដឹងឈ្មោះអីច្បាស់លាស់ម៉េស?

ហោ: មី! ដឹងបើប្រវត្តិរូបនៅលើគេ គេគ្រប់គ្រងទាំងអស់ ។

ដារ៉ា: ហី! ឡានដែលមកចាប់ហ្នឹងដាក់ធំប្តូរដាក់?

ហោ: ដាក់តូច ។

ដារ៉ា: ដាក់ប៉ុណ្ណាទៅ?

ហោ: ដាក់ប្រហែលជាប៉ុណ្ណោះ ។

ដារ៉ា: ចុះពូម៉េចបានជាបានពិនិត្យអាដាក់ហ្នឹង?

ហោ: កាលដែលគេឈប់ចឹងទៅ ឈរជាមួយប្រធានមន្ទីរចឹងទៅ គឺថាដើរឆាក មើលឃើញចេះ
ដូចថា ដាក់ចេះ ដាក់ស ។

ដារ៉ា: ពណ៌អីដាក់ហ្នឹង?

ហោ: ពណ៌ដិតបិទ ពណ៌លឿង នេះដូចចេសឯង ដូចដាក់ទង់ជាតិ បិទចេះ ប៉ុន្តែដាក់៧៨០ ។

ដារ៉ា: ចុះអាដាក់ហ្នឹងបិទនៅកន្លែងណា?

ហោ: បិទនៅមុខគ្រង់មុខកញ្ចក់ប្រវែងនេះឯង ។

យិន: ពីរផ្ទាប់?

ហោះ: បាទ! អត់ដល់ខ្ញុំនេះដើរឆាកលេង ។ ឆាកដូចជា គេអង្គុយចិន ដើរហួសទៅ លបពីនេះ ទៅ អត់មានសំឡឹងមើលណាអត់ហ៊ានទេ ។

ដារ៉ា: ចិនកាលហ្នឹងពូ ឃើញដាក់ ម៨៧០ ពូយល់ថាម៉េចទៅ ជាឡានរបស់ណាពួកណា?

ហោះ: មិនដឹងដែរ ។

ដារ៉ា: ចុះឡាន ម៨៧០ ហ្នឹងធ្វើអី?

ហោះ: មិនដឹងដឹង គេអត់ដែលប្រជុំប្រាប់ថាឡានហ្នឹងវាចេសៗមួយ អត់ដឹង ។ នៅធ្វើការជាមួយ គ្នាដឹងតែគួរនាំរបស់ខ្លួនថា មុខសញ្ញាខ្ញុំត្រូវគ្រប់គ្រងម៉ាស៊ីន១០ គ្រឿងនេះឯង កម្មករមាន ប៉ុន្មាន គឺអាស្រ័យនៅលើខ្ញុំជាអ្នកពិនិត្យ ។ ម៉ាស៊ីនខូចខាតម៉េចមិត្តឯងត្រូវដោះស្រាយ បើថា បាក់ធ្លេញម៉ាស៊ីនអីមកទំនាក់ទំនងមកជាមួយប្រធានមន្ទីរគេ ។

ដារ៉ា: កាលហ្នឹងប្រធានមន្ទីរពូឈ្មោះអី?

ហោះ: នារីម៉ូញហ្នឹង ។

ដារ៉ា: ឈ្មោះ ថាតហ្នឹង?

ហោះ: បាទ! ហ្នឹងហើយ ។ នៅនិរតីហ្នឹង ។ ដល់ធ្វើការជាប់ ចុះបើទូទាំងប្រទេសទៅមើលផ្នែក យើង ទូទាំងប្រទេសគិតមើលមានភិចណា ។ ក្នុងម៉ាឆ្នាំវែងអត់ហើយ សំរុកពេក ។ ដឹក ពីពាយ័ព្យសុទ្ធតែខ្សែរទេះភ្លើង ។ ពីខ្ពស់ឡាន ពីភូមិភាគបូព៌ាកប៉ាល់ទឹក មកទាំងខ្សែៗហួស ហើយបញ្ចូលយ៉ាងណែន ដូចថាវាអត់ទាន់ដល់រដូវផ្លែវា ថាយើងដឹកអស់ហើយ នៅសល់ តែមាំកូនយ៉ាងតូចទេ ចិនយើងផ្ទុរហើយ ម្នាក់ៗនាំគ្នាអរ ។ ស្រាប់តែមិនទាន់នេះដង អាថ្នីមកដល់ពីបៗណែនចេស ដូចដឹងស្រាប់ហើយវែកវេទនាកម្ម ដល់ពេលបាក់ម៉ាស៊ីន ចិនទៅ ។ ដល់ពេលម៉ាខែគេឲ្យសម្រាក៣ថ្ងៃ គេប្រជុំថ្ងៃ១០ ថ្ងៃ២០ ថ្ងៃ៣០ ប្រជុំគេ ដើម្បីលើកមតិយោបល់ ។ គេលើកថា យើងដឹងស្រាប់ហើយថា ខ្មាំងវាអត់ទាន់អស់ទេ អាខ្មាំងបង្កប់ ស្ទាបព្រាមួយបាក់ក៏នៅតែមានខ្មាំងបង្កប់ ។ ខ្ញុំនឹកឃើញថាថ្ងៃណា ក៏កង់ខ្ញុំ ហើយ ។ ព្រោះចាប់បន្ត យូរៗមួយ យូរៗបាក់បើមិនភ័យណា បើឯងចេះបាក់ទៅ ។

យិន: វាចេះតែបាក់អាម៉ាស៊ីនហ្នឹង?

ហោះ: បាទ! ចុះបើដឹកសំឡឹក មកវាច្រកបាក់អាដ្រែកយើងហ្នឹង ដល់ច្រកបាក់ទៅ ដេរមាត់ មកពី គេនោះ ដល់ពេលនេះទៅ វាកាត់តែមាត់ទម្លាក់ទៅ ជួនកាលដែកប៉ុនណោះធ្លាក់ប្រាវបាក់

អាធ្មេញមាំស៊ីនហ្នឹងទៅ មកទាក់ គេសរសេរសំបុក្រូចៗទៅកន្លែង៧១ ៧២ ខាងកន្លែង ក្រឡឹងឲ្យគេដ្ឋារឲ្យចឹងទៅវាខាតពេលការងារ ។ ខ្ញុំយកមកចាប់វិញទៅខាតអាស៊ីនគេធ្វើ ។ សំឡឹកហ្នឹង យកមកមាំស៊ីនវ៉ៃវ៉ៃ ដូចគ្នាលំបកនេះឯង អាចាប់ម៉ូទ័រអា ១០ ទៅ ១២ សេសឲ្យវាក្រអូម ។ ភ្លើងនោះដុំបំបែកវ៉ែនណាស់តាំងពីនេះទៅដល់ដើមស្វាយខ្ញុំ ។ បើសិន ណា គេកើបមុនដំបូង គេហៅសំឡីលេខ១ អាសមកប្រកប្រាវចឹងទៅអា កណ្តាលលេខ២ អាលេខ៣ ទុកវាមួយកណ្តប ហី! អាគ្របវានោះវាត្រង់មក វាយកធ្វើសាប៊ូ ។ យកធ្វើ សាប៊ូទៀតគ្មានចោលទេ ហើយអាសំបកនោះឡានជញ្ជូនដឹកយកទៅចោល ។ អាផ្នែកដឹក សំបកចេះតែដឹកទៅទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ។

ងារី: ក្នុងនោះមានប៉ុន្មាននាក់ទៅ?

ហោ: ក្នុងមាំស៊ីនមាំគ្រឿងកម្លាំង១០ នាក់ ៧នាក់ ។ ហី! ១០ គ្រឿង ។ ខ្ញុំថា! អូអត់រស់ទេ ។

ងារី: ចឹង ពូមើលទាំង១០ គ្រឿងហ្នឹង?

ហោ: បាទ! មើលទាំង១០ គ្រឿង ថ្ងៃណាខ្ញុំអត់រួចខ្លួនទេ ។ ហើយប្រធានពីលើខ្ញុំ ក្នុងកងហ្នឹង ដែរ ក៏នៅនេះដែរ ខាងនិរតីដែរ ។

ងារី: ឈ្មោះអី?

ហោ: ឈ្មោះមិត្ត អាយុនោះមិនជាបើទេ ភ្លេចទាំងឈ្មោះហើយ ។ អូ ឈ្មោះមិត្តអៀន ខាង និរតីដែរ សុទ្ធតែពួកនិរតីហើយ យើងនេះឲ្យនៅក្រោម ប៉ុន្តែធ្វើនេះដែរ ប៉ុន្តែនៅក្រោម ការគ្រប់គ្រងរបស់គេទាំងអស់ ។ ដល់ចេះទៅខ្ញុំយឺតយ៉ាវមុខរបួសនេះ ។ សុំទៅសម្រាក ពេទ្យដល់ទៅសម្រាកពេទ្យចឹងទៅដល់ពេលក្រឡប់មកវិញ ។ អាទោះថ្ងៃអន្សារខ្ញុំ ចូលដល់ ហើយ ។ ក៏ខ្ញុំនឹកគ្នាឯង នឹកមិត្ត រី បើនៅនោះ នៅស្រុកកំណើតឈ្មោះមិត្តខាន់ ។ បើនៅ ណោះ មិត្តរីនេះឯង មិត្តខាន់ គាត់ស្រឡាញ់ណាស់ ។ ខាងសិរីតសំរាំងគាត់ស្រឡាញ់ គាត់ទុកមិត្តនេះអាចឹងពីការងារលាក់ការណ៍ផ្ទៃក្នុងរបស់គេ ។

ងារី: ឈ្មោះមិត្តរី?

ហោ: បាទ! មិត្តរី ។

ងារី: នៅរស់?

ហោ: នៅរស់ នៅភូមិជាមួយខ្ញុំ ឈ្មោះមិត្តខាន់ ដល់ខ្ញុំចេញពីពេទ្យចឹងមកយប់ឡើងខ្ញុំដើរ ទៅ
លេងរលឹកក្នុងឯង ។ ខ្ញុំទៅដេកពេទ្យយូរគ្រាន់ហើយ ខ្ញុំទើបដើរទៅលេង ។

sideB

ហោ: ធ្វើម៉េចដោះស្រាយកើតបើជាប់ចឹង រកប្រករវាមិនឃើញ មានតែជួរមួយព្រោះប្រធាន
មន្ទីរគេថា គេចោទថាឯងនេះ ប្រើកម្មករអត់មានពេលសម្រាកកម្មករគេប្តឹង ដល់
ប្រធានក្រសួងប្តឹងដល់តារិទ្ធនោះ ប្រធានក្រសួងពាណិជ្ជកម្មក្នុងនិងក្រៅប្រទេស ប្រធាន
ធំជាងគេ ប្តឹងថាហ្នឹងប្រើកម្មករអត់មានពេលសម្រាកទេ ។ ពេលដូចថាម៉ោង១០ កន្លះ
ត្រូវឈប់ដូចគឺម៉ោង១១ត្រូវហូបបាយចឹងទៅចេញពីបាយនេះ ថាខ្ញុំនេះថ្នាក់រ នេះឯង
ឲ្យកម្មករនេះអត់បានពេលសម្រាកទេ ម៉ោង១ចូលឯងថ្នាក់នេះម៉ោងឲ្យបោសសំ អាតតាម
កន្លែងរស់នោះណាគេណោះ ។ ខ្ញុំធ្លាក់ថ្លើមក្អក ថាជួយគិតអញមើល គិតម៉េច ពេលចឹង
មានតែជួរឯងហើយ ព្រោះយើងមានកន្លែងណាអត់ទៅណា អត់មានក្រឡារត់ ទេ
រត់មកស្រុកមិនដឹងជារត់មកម៉េច រត់ទៅសហករណ៍សុទ្ធតែគេ ។

ដារ៉ា: ចឹង ឈ្មោះរីដែលប្រាប់ពួស្រីប្រុស?

ហោ: ប្រុស ។

ដារ៉ា: រីហ្នឹង?

ហោ: បាទ! ចេញពីភូមិកំណើតជាមួយតែគ្នាហ្នឹងទាំងអស់ ។

ដារ៉ា: ហី! ឥឡូវឈ្មោះអី?

ហោ: ខាន់ នៅឈ្មោះកំណើតឈ្មោះខាន់ ដូចខ្ញុំឈ្មោះហោចឹង ។

ដារ៉ា: នៅរស់?

ហោ: នៅរស់ ។

ដារ៉ា: នៅណា?

ហោ: នៅនេះ នៅនេះ ។

ដារ៉ា: នៅក្បែរនេះទេ?

ហោ: បាទ! នៅនេះទេ ។

ដារ៉ា: ហី! ជាអ្នកទុកចិត្តរបស់រិទ្ធហ្នឹង?

ហោះ បាទវិទូ ហ្នឹងស្រឡាញ់វា ស្រឡាញ់វា អាចខ្សឹបប្រាប់វាល្មោះនេះល្មោះនោះ អាចចុច ខ្ញុំអាចដឹង វាប្រាប់ខ្ញុំ វាថា ចេះទៅបងថាត ឯងឯងក៏ឯងបំបែកចុះមិនឯងបំបែក ចូលទៅជួបជាមួយប្រធានមន្ទីរប្រាប់កាត់ត្រង់ ពីរឿងហេតុថាមូលហេតុដែលធ្វើចេះឯង នេះ មិនមែនយើងជាអ្នកកំណត់ខ្លួនយើងទេ គឺបទបញ្ជាដែលពីលើមក យើងត្រូវគោរពគោរពតាមថ្នាក់ហ្នឹង ។ ទៅជួបគេផ្ទាល់ បើថាឯងក៏ឯងបំបែកសំណើយើងល្អ ។ ខ្ញុំទៅជួប ប្រធានមន្ទីរដែលថាវាហ្នឹង ។

ដារ៉ា: ល្មោះ ថាតដែរ?

ហោះ បាទ! ហ្នឹងដល់ពេលយប់ម៉ោង១០ គេរៀបបទពិធីកន្លែងបន្ទប់គេដេកហើយរុញទ្វារ ហើយខ្ញុំទៅដល់ពីប យប់ចុះភ្លើងភ្នំពេញនៅតែភ្លឺទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ។ ខ្ញុំទៅដល់កាត់អត់ដឹង ថាខ្ញុំចេញពីពេទ្យទេ ។ ខ្ញុំសំណេះសំណាលដឹងរឿងរ៉ាវមកមកចឹង ដូចថាវាត្តចេសប្រធាន មន្ទីរគេនៅត្រង់ណោះ ខាងកើតវាត្រូវទំពូង ។ ខ្ញុំឈរស្រាប់ថាមិត្តឯងចេញពីពេទ្យហើយ ដែលថាល្មោះមិត្តថាតនោះ ។ ខ្ញុំថាបាទ! កាត់ចាត់តាំងស្គាល់ខ្ញុំច្បាស់ដែរ ។ ខ្ញុំសួរដែរ ខ្ញុំថា បាទ! ចុះចេញពីពេទ្យយូរហើយ ខ្ញុំថាទើបមកដល់ មកដល់អាស្មីម៉ោង៥ កន្លះហ្នឹង ។ ចឹង មកមានការអី ខ្ញុំនិយាយថាហ្នឹងហើយសំលេងគេចុះនិរតី ។ ក៏បើកទ្វារដាក់កៅអីឲ្យខ្ញុំ អង្គុយ ខ្ញុំនិយាយប្រាប់ហេតុច្បាស់ ថាបងទោះបីហៅគេបងដែរ ព្រោះថានោះ ខ្ញុំចង់ ជួបនឹងបងផ្ទាល់ថា និយាយពីបញ្ហាខ្លួនខ្ញុំផ្ទាល់ហ្នឹងឯង ។ រឿងខ្ញុំទាំងឡាយណាដែលកន្លង មកហ្នឹងឯង ខ្ញុំថា ខ្ញុំមិនមែនធ្វើដោយគំនិតខ្លួនឯងទេ ខ្ញុំគោរពតាមវិន័យអង្គការចាត់តាំង របស់បក្សខាងលើ ខ្ញុំមិនមានគោលការណ៍ទៅថា ចេះប្រែប្រួលការងារដើម្បីលើកមុខលើក មាត់ឲ្យមានតួនាទីដ៏ណែនាំបានធំបានតូចប្រមូលណានោះទេ ចឹងខ្ញុំគោរពអង្គការវិន័យ ខ្ញុំមិនដឹង រែកតែថ្នាក់លើដាក់ចឹងឯង បទបញ្ជាចឹងឯងក៏ខ្ញុំធ្វើទៅតាមនោះមែន ។ មិន មែន ខ្ញុំធ្វើតាមគោលបំណងដោយខ្លួនឯងនោះទេ ។ ខ្ញុំនិយាយប្រាប់ហេតុផលស្រួលបួល ទៅ ថាមិនអីទេទៅសម្រាកទៅ ចុះម៉េចបានវះអត់អំបែង ខ្ញុំថាអត់ទេបង ព្រោះអាហ្នឹង ទាល់តែទៅពេទ្យ គេបញ្ជូនទៅពេទ្យ១៧បានសម្រេចវះបាន ព្រោះអំបែងខ្ញុំកប់វាកប់ជ្រៅ គេឆ្លុះទៅ ខ្ញុំថាមិនកើតទេ ។ ខ្ញុំសុំចេញមកវិញចុះ ពេលណាបើអំបែងហ្នឹងវាធ្វើទុកក៏ខ្ញុំសុំ

សម្រាកនឹងពេទ្យក្រសួងចុះកុំឲ្យពិបាកទៅ ពេលណាវាអត់ធ្វើទុកទេ ខ្ញុំជួយធ្វើការ ។ អាស
ទៅសម្រាកចុះ ។ បានតែមាំរំលងលក់ម៉ាយបំទេ ស្នែកឡើងចាប់បាត់ ។

ដារ៉ា: ចាប់ពីណាទេ?

ហោះ: ចាប់មីប្រធានដែលពីលើខ្ញុំខាងនិរតីគ្នាទេដែរចាប់ភ្នែកព្រោះគេជាប្រធានខ្ញុំបន្តបំអនុប្រធាន
កងផ្គំ ។

យិន: ឈ្មោះអី?

ហោះ: ឈ្មោះ អៀន ។ ចាប់ភ្នែកដកទៅថ្ងៃ១០ គេទៅប្រជុំ ។ ១០ គេប្រជុំដូចជាសប្តាហ៍គេដាក់
មាំខែ៣ថ្ងៃ ។ ៣ថ្ងៃឲ្យកម្មករសម្រាកប្រជុំនិយាយពីការងារ ប្រធានក្រសួងគេចូលរួមប្រជុំ
ស្តាប់របាយការណ៍ឆ្លើយតបនឹងការងារនោះវាបានយ៉ាងម៉េចៗខ្លះ ទៅចឹងទៅគេលើកភ្នែក
ថា នៅមានជនបង្កប់មិនចេះអត់មិនចេះចប់ ។ ខ្ញុំថានឹកឃើញ បើកុំបានអាត្មាឯងលួច
ខ្វឹបប្រាប់ កុំអីកុន ហី! គ្នាគេសុទ្ធតែនិរតីគ្នាគេដងនៅតែចាប់ខ្លួន ។ ចុះបើសិនជាអត់មាន
អ្នកណាខ្វឹបប្រាប់ខ្ញុំ ត្រូវតែងាប់ ។ អាហ្នឹងថា វាសនាខ្ញុំមិនត្រូវទេរួច ខ្ញុំនិយាយត្រង់ ។
នេះបើសិនជាមានកន្លែងរត់ដូចយើងឥឡូវ អូរត់បាត់គាវពីជំនាន់ច្រាំងបំរះបាត់ហើយ
ប៊ុនមិនដឹងរត់ទៅណា ។ បានវាប្រាប់ថាហ្នឹងទៅជួបទៅ វាម៉េចក៏ម៉េចទៅ ។ ខ្ញុំទៅត្រង់
មែន ត្រង់វាប្រាប់ចឹង រំលងបានតែមាំថ្ងៃហ្នឹងភ្នែកចាប់បាត់ ។

យិន: កាលពេលហ្នឹង?

ហោះ: ចាប់បាត់ ។

យិន: ចាប់ប្រធានពូឯងហ្នឹង?

ហោះ: បាទ! ចាប់យកទៅបាត់ ។

ដារ៉ា: ឡានម៉េចមកចាប់ ឡានអីទៀតទេមកចាប់?

ហោះ: ដែលចេស កាលហ្នឹងកំពុងចាប់ ខ្ញុំអត់ដឹង មានតែឡានហ្នឹងឯង ជួបតែឡានហ្នឹង មួយអត់
មានឡានអីចំឡែក ។ ពីអាឡានហ្នឹងទេ ។ ឲ្យតែមកក៏បាត់មនុស្សៗ ។

យិន: ចាប់ ចាប់មកពីមេហ្នឹងដែលអនុក្រោះឲ្យពូហ្នឹង?

ហោះ: មកពីប្រធានមន្ទីរហ្នឹងគិតទៅ គេអ្នកឲ្យព័ត៌មាន ថាខ្ញុំនេះមិនមែនជាអ្នកធ្វើខុសទេ មានពី
លើទេ មានបទបញ្ជាឲ្យខ្ញុំធ្វើនោះ ។ ចឹង គេចាប់ពីលើខ្ញុំ ។

ដារ៉ា: ចាប់ពីលើទៅប៉ះអៀនហ្នឹង?

ហោះ: បាទ! ប៉ះអៀនហ្នឹងទៅខាងនិរតីភ្នំកោក ត្រង់អាស្រ័យប្រាសាទសំខ្ញុំអត់ដឹងទេ ។ បើចាប់ៗ ដុតទៅបាត់ពេលហ្នឹងមក ។ បាទក្រោយបន្តបន្ទាប់មកទៀតទៅ បាទប៉ុន្មានរំលងមក ចេញ ពីពេទ្យហ្នឹងទៅរៀនណាមជិតចូលហើយ ។ ក៏ដល់ធ្វើការបាទម្នីខែ ពួកស្រូវដុះអារុធ ថាមើច ចេះ ។ ភ្លើងមកទៀតហើយ ដល់ថ្ងៃ៥ គេជម្លៀសបរទេសទៅក្រៅ ។ ថ្ងៃ៥ខ្ញុំមកប្រជុំ ។

ដារ៉ា: ឆ្នាំណាថ្ងៃ៥?

ហោះ: ថ្ងៃ៥ ឆ្នាំ៧៧ ។

យិន: បែក ៧/មករាហ្នឹង?

ហោះ: ហ្នឹងហើយ ថ្ងៃ៧ហ្នឹងឯង ។ កំណត់ថាថ្ងៃ៧/មករានោះឯង បើថាថ្ងៃ៥នោះឯងមិនត្រូវ ។ ថ្ងៃ៧ត្រូវកំណើតយើង ។ ដល់ថ្ងៃ៥នឹងគេត្រូវជម្លៀសបរទេសទៅក្រៅដឹកពីណាទៅណា ពីកំពង់ចាមអីទៅ ដូចទូកអីចេញទៅកំពង់សោម ។ ហី! ខ្ញុំបាទប្រជុំព្រឹកមក ប្រជុំគេនៅ បុរីកីឡានោះឯង ។ ប្រជុំហ្នឹងខ្សែវិស័យនៃ ខ្ញុំបាទឃើញគាត់ផ្ទាល់នោះឯង ។ គាត់និយាយ ចឹង ខ្ញុំដឹងភ្នាក់ខ្លួន ។

ដារ៉ា: និយាយថាមើច ខ្សែវិស័យ?

ហោះ: គាត់និយាយថាចេះ ថា បងប្អូននិយាយហ្នឹងនិយាយអស់សង្ឃឹម និយាយទល់ពួក ។ ខ្ញុំថា និយាយអីចេសថាកំដឹកនាំប្រទេសមួយមកនិយាយចឹង ។ ហី! ប៉ុល ពត ហ្នឹងទៅបាត់ ហើយ អត់នៅទេ ។ ទៅយូរហើយ គាំដឹកដឹងខ្លួនគេរត់ចេញក្រៅបាត់ទៅហើយពួកនោះ ។ ទៅទុកឲ្យខ្សែវិស័យ នៅក្នុងប្រទេស ។ ខ្សែវិស័យនៅទាល់តែរៀនណាមចូលបាទរត់ ។ គាត់និយាយថាទោះបីអារុធប្តូរហោះទម្លាក់គ្រាប់បែកនៅម្តុំអរិយក្សត្យយ៉ាងណាក៏ ដោយ ។ ចេះយើងជាប្រធានក្រុមប្រធានកងក្នុង ប្រធានអនុសេនាធំទាំងអស់ត្រូវដឹក លេណដ្ឋានពង្រឹងសារដើមរិញ មិនអាចរត់ចេញពីកន្លែងទីតាំងរបស់យើងជាដាច់ខាតកុំ បាក់ស្មារតី ។ និយាយចឹងនិយាយយ៉ាងមើចចេះ ដូចឆ្ងល់ដល់ហើយ ។

ដារ៉ា: ប្រជុំគ្នាច្រើនទេ?

ហោះ: អូ! និយាយវែងណាស់មិនអាចចាំបាទទេ ។

ដារ៉ា: តែគ្នាច្រើនទេ?

ហោះ អូ ប្រជុំនោះគួរច្រើន សុទ្ធតែមេ ។

ដារ៉ា នៅស្អាត?

ហោះ បាទ! នៅស្អាតសុទ្ធតែមេៗ កងប្តីរសេនាភូមិអីបានគេហៅ មហាជនធម្មតាអត់ទៅ អស់ទេ ត្រឹមកងធំឡើងលើ ។ ក៏ប្រជុំគ្នាទៅប្រាប់គ្នាវិញ ។ ចេញពីប្រជុំវិញមកវិញ ប្រជុំនៅក្នុង ក្រសួងប្រធានក្រសួងរៀបចំដឹកត្រង់សេដ្ឋកិច្ច គិតមើលឡានដឹកបរទេសស្មារណះ ដឹក ជាប់ទូតចិនអីណាត្រូវចេញ ។ ទាហាន អូបុរាណដឹងថាចេញទាហានដែលនៅការពារបរទេស គឺសុទ្ធតែឡានទេសចរណ៍សុទ្ធតែជិះឡានហើយកាន់អាវុធអមទាំងអស់ ។ អូ! បែបសភាពការ អត់ស្រួលទេ ចេះតែខ្សឹបខ្សាច់ចឹងមើលទៅម៉េចចេះ ។ ហី! កាំភ្លើងកាន់សុទ្ធតែអ្នក នោះ កាំភ្លើងនោះ ។ ពួស្បែកកាំភ្លើងពួស្បែកបុកពោះក្រឹបៗ យ៉ាងណាយ៉ាងណា ។ ស្រាប់ ដល់រំលងម៉ាថ្ងៃថ្ងៃ ថ្ងៃល្ងាចថ្ងៃ លោះឯងធ្វើការចេះទៅក៏ដូចវាអត់មានកម្លាំង ។ វាដូច រាងសាយចិត្ត អត់ខ្លាំងដូចមុនក៏ខ្ញុំសម្រាក ម៉ោង៧ ចូលសម្រាក អាយុប្រាំបី ៦ មករា យើងឆ្នាំ៧៧ នេះ ។ ចូលសម្រាកចឹងក៏មានឈ្មោះមិត្តអេនៗ នៅកំពង់ចាម ។ វាជំនិត ជាមួយខ្ញុំដែរ វានៅក្នុងក្រុមខ្ញុំផង ។ នៅក្នុងកងហើយនៅក្នុងក្រុមជាមួយ ជាមួយទៀត ។ ខ្ញុំចូលសម្រាករកបិទភ្លើងវាកោះទាប្តូក ។ បងថាត ខ្ញុំថាម៉េច បើកទា ដេកអីទាំងក្បាល ល្ងាច ។ ខ្ញុំចេញ ហ្នែងហៅលេងប្តីហៅមែនបើកទា គេរត់អស់អាលើង ។ ចឹង អានេះ និយាយលេងប្តីនិយាយមែន អានោះវាធ្លាប់កំប្លែង ។ ក៏បើកបង ហ្នែងគេយកប្រពន្ធខ្ញុំទៅ អស់អាលើងហើយទៅប្រជុំនៅកន្លែងក្រសួង ។ ហី! ស្រីៗកំពុងធ្វើត្រីធ្វើដោយដៃ ព្រោះត្រី អាខៀងវាត្រូវគេចែកដឹកទាំងឡានខ្ញុំកំពុងធ្វើមានទាន់បានហូបបាយណា ស្រីៗនារីនោះ ។ ហី! ប្រពន្ធវាទើបរៀបការថ្មីដែរ ។ ប្រពន្ធវានៅសៀមរាប ហី! ខ្ញុំអត់ទាន់មានប្រពន្ធមាន អីទេ កាលហ្នែងនោះ ។ ដល់ខ្ញុំមកមកកន្លែងក្រសួងបន្ទាប់ពីនារី នោះឯងមានមិត្តផងៗហ្នឹង ឯង គេស្នើឲ្យខាងក្រសួងនារីទូកេអ្នកចាត់តាំងព្រោះគេទុកចិត្តអាកាត់ហ្នឹង ។ គេចាត់តាំង ថា ឥឡូវមិត្តឯងរៀបចំកម្លាំងលើនីតិយុត្តិធម៌ ។ អាឡានយើងធំពីមុននោះ ភ្នែកឈ្មោះ ឡានហើយឡានយើងទ្រង់ៗពីដើមនោះ ។ អាសែងសង់សីសង់ ។ លីឲ្យពេញ៤ឡានហើយ ប្រកាសប្រាប់ថា កុមារៗឲ្យឡើងឡានទាំងអស់និងនារីៗ ទុកតែកម្លាំងបុរសគឺនៅតាម កន្លែង តាមក្រុមតាមកងរៀងៗខ្លួន ។ ខ្ញុំថាអីយ៉ាសភាពការណ៍អត់ស្រួលទេ នារីៗយំ

ក្រៅទ្រហ័ង ចុះបែកប្តីបែកប្រពន្ធកេឡយូរវាវ័ង ។ សម្បទាយអីនៅទាំងខ្លះៗ ដែលខុក
ព្រឹក ។ ខ្ញុំថាដល់ហើយនេះ ចាប់ផ្តើមភ័យហួន អុយើង ម៉េចចេះនេះ ។ ទៅណាមកណី
បើគេយកកុមារអស់នារីអស់នៅហ្នឹងបុរសៗពីទឹកខ្មៅ មកប្រមូលគ្នាមកទូលទំពូងទាំងអស់
បុរសៗ ។ ក៏មាយប់នោះឯង អត់បានសម្រាក ។ ជំនុំគ្នាហួនកាំភ្លើងកាន់តែមកហួន
កិតឡើងៗពីដើមព្រៃឆ្ងាយដល់យូរទៅកាន់តែជិតឡើង យី!ម៉េចចេស ។ កុមារអាពតគេមក
ចាត់តាំង គេថាឥឡូវព្រឹកនេះម៉ោង៤ អ្នកមានអារុធគឺត្រូវត្រៀមកាត់ប្រកនេះឯង ។
ឲ្យកាត់ប្រកនេះឯង បើវាចេញមក ចេញតាមណា បើស្តានមន្ទីរវ័ង្ស បើដូរក្បាលថ្នល់
នោះឯងបានកាត់មកវិថីសេរីភាពបានកាត់មកតាមដូរនោះឯងមក បុកស្ទឹងមានជ័យនោះ
ឯងព្រោះបុស្តិវិទ្យ ។ អីយ៉ា!ធ្វើនេះមែនទែនហើយ មិនដឹងទៅណាទៅណី ។ បងហ្នឹងមាន
ជ្រកទន្សាយកៅស៊ូចិញ្ចឹមទាំងទន្សាយម៉ាកៗ ទន្សាយ ក្នុងកងធំខ្ញុំជិត១០០ទន្សាយអត់
ហ៊ានស៊ីទេ ។ គិតតែខ្លាចគេ ខ្លាចគេក្រែងគេវៃ យួនមកវិញ ។ ចាប់យើងទៅវៃចោល
នៃកុស្តិខាតចឹងទៀតអត់ហ៊ានស៊ីមានក៏មិនហ៊ានអាជ្រកតាមកងផ្សេង អាតាមក្រសួងរាប់
រយក្បាល ។ តាមក្រសួងបើថាចិញ្ចឹមតាមកង បានត្រឹមពី៦០ គឺឡើងយកទៅដាក់កន្លែង
ក្រសួង ។ កន្លែងក្រសួងចិញ្ចឹមមានទៅដល់២០០ ឬ១៨០ គឺឡើង ។ ខ្ញុំថាដល់ហើយនិយាយ
ពីជ្រកពេញវាលហើយម៉ូតូអាកន្លែងអាមន្ទីរហ្នឹងឯង ខ្ញុំកាលណោះដូចជាល្ងង់អត់ចេះយក
ឥវៃឥវ៉ាន់ បើគំនិតវៃឯងយើងនេះ រត់មកចេះមករួចបាត់ ។ ភ័យហេតុតែភ័យហួស
ម៉ូតូអត់ជិះគិតតែរត់ជើងទេហួន ។ រត់ព្រាងឡើងមនុស្សមក មនុស្សមករត់វ៉ាសព្រឹក
យប់នោះ ។ ភ័យហួន ។ ម៉េចចេះមនុស្ស ចេះតែមកពីកើតមកពួនមក ។ ទាំងកុមារទាំងនារី
ហើយអាឡានឯងទៅបាត់ហើយ៤គ្រឿង ។ ដឹកស្រីៗនិងកុមារៗទៅបាត់អស់ហើយ ថាទៅ
បើយ៉ាងណាគេឲ្យទៅជួបគ្នានៅបរិវេណខេត្តបាត់ដំបងកន្លែងក្រសួងគេទៅចាំនៅណោះ ។ អូ
ម៉េចចេស ស្រាប់ព្រាងឡើងម៉ូតូ ហី! យើងអត់មានម៉ូតូឥឡូវទេ មានតែសេអុីលអីទេ ។
មានមេធាហានមួយអត់ស្គាល់ទេ ជិះម៉ូតូមកថាពូមិត្តកុំរត់ បើមានអារុធ ចាំស្នាក់តាមដូះថ្ម
ហើយបើរត់ក្រោះ ចេញមកគឺបាញ់បុកហួន ។ អូ ដល់ហើយ ម៉េសយើងដល់ពេលហើយ
តស៊ីអាណាម៉េចៗទៅគ្មាន មេគ្មានកូនទេរត់ចូលគ្នាហួន គ្មានជិះដីតាណាទៅបាត់ទៀតទេ
រើយ ។ មិនមែនមែនអញទេ ពួនហួនរត់យកហួន ។ គេដោយគេខ្ញុំដោយខ្ញុំរត់ទៅ

និយាយពីក្រណាត់ស៊ីឌីល និយាយណាស់ ។ បើដឹងពីគំនិត បើដឹងចឹង មានពេជ្រអី
វាដាក់នៅមន្ទីរអី ហ៊ីតវ៉ាន់អីៗ ទាំងអស់ម៉ូតូថ្មីៗ ប្រឹងៗ អត់ទេ ។ រត់យកម៉ាយ្នះដៃ ។
រត់យកតែខ្លួន ខ្ញុំរត់ចូលមកស្ទឹងមានជ័យ ។ ហើយបានកាត់មកអូរហែកក្នុងមកចេស
ខាងណោះពេចិនតុង ។ ចេញដល់អូរហែកក្នុង រៀនណាមប្រហែលជាដល់កណ្តាលភ្នំពេញ
ខ្លះពីង ឃើញផ្សែងហុយទៅលើ ថាដល់ហើយ ដល់ហើយយើងទៅត្រង់ណា ទៅណីទេ ។
ទេ កាលពីនៅក្នុងវាខ្លាច ដល់វាលសុទ្ធតែសាច់មនុស្សអូ! បើគេឆាប់ ក៏យើងឆាប់ដែរខ្លួន
។ វាណែន ណែនបែសដល់ពេទ្យចិនតុង ។ សុទ្ធមនុស្សរុញកុមារ ។

ដារ៉ា: មនុស្សហ្នឹងជាមនុស្ស?

ហោះ: មនុស្សរត់ចេញ ។

ដារ៉ា: ជាខ្មែរក្រហម ឬជាប្រជាជន?

ហោះ: ជាខ្មែរក្រហមនៅតាមទីក្រុងដូចទ័ពទៅកម្មករទៅវាច្របូលច្របល់អស់ហើយនោះ វាចេញ
ពីទីក្រុងមក ។ វិលនោះឯង ខាងវិទ្យុជាតិ វាពោរពាសណែនណាំតាន់តាប់រត់ ។

យិន: ចឹងច្រើនណាស់ ។

ហោះ: បានវាថា ដែលពួកសួរនោះថាដូះនៅពេទ្យចិនតុងនោះខ្ញុំនិយាយការពិត ក៏ដូះចំកណ្តាលផ្សារ
ថ្មី ។

ដារ៉ា: ដូះកន្លែងផ្សារថ្មី?

ហោះ: បាទ! បាញ់បុកកន្លែងនោះវាចង្កោម ។ ដល់ខ្ញុំទៅដល់ពេទ្យចិនតុងបានដឹងថា ខៀវ សំផន
គេរត់ចេញ ។ យកឡានកាត់មួយជាមួយនឹងហ្នឹង នឹម កាត់រត់ចេញមក ។

ដារ៉ា: ចុះហ្នឹង នឹម នៅដល់?

ហោះ: អត់ទេ ខុសទេ ខៀវ សំផន កាត់នៅម្នាក់ជាមួយ តា យ៉ុន ខាងចំរៀងអាយ៉ែពីស្តុម
កាត់នៅជាប់ជាមួយនោះឯង ។ កាត់នៅជាប់នោះឯង នឹងនិរសាកាត់មួយ ។ មានរថ

ក្រោះ៤ក្រៀងអបកាត់ ។ រថក្រោះអត់មានទេ រត់ទៅហ្នឹង ។

យិន: បើអបឡាន?

ហោះ: បាទ! បើអបឡាន កាត់យ៉កហ្នឹង ជាមួយ...? នឹងនិរសាមួយជាប់នៅខាងណោះ ។

រត់មានរត់ ទៅហ្នឹងទេ ព្រោះប៉ុល ពត អីទៅអស់ នៅតែខ្សែវិសំដនមួយ ក្រោយពីដុះ
អារុវបានរត់ចេញ ។ ក៏ខ្ញុំដំណាលចេស ចេះតែពូនចេះតែទៅៗ ទៅដល់ហ្នួសចោមចៅចិន
ទៅឃើញឡានមួយ ។

ឃីន: ចិន យ៉ូនហ្នឹងទើបរត់ទៅក្រោយ?

ហោ: រត់ក្រោយ ។

ឃីន: ជាខ្មែរក្រហម ឬជាប្រជាជន?

ហោ: អត់ទេនៅទេ អត់មានសម្លាប់ទេ ។

ឃីន: ឮថាដើរតាមខ្សែវិសំដនជាប់?

ហោ: ជាប់ បានខ្ញុំដឹងចេស និយាយរៀបរាប់ប្រវត្តិនៅភ្នំពេញចេស កាត់ច្រៀងចាប៉ុន្តែ
អាយអីទេ ។ កាត់អ្នកចំរៀងជើងចាស់ ។ ដល់ខ្ញុំទៅចេសទៅក្នុងក្រសួងខ្ញុំឈ្មោះតាខែមៗ
កាត់បាត់កូនអស់អាល័យហើយ កាត់តាក្នុងឡានពីសង្គម ។ ចំណាស់ដូចបងឯងចេស កាត់
ថាយឡាននេះមានម្ចាស់អត់ពូមិត្ត មិនដឹងទេ អត់មានសោមានអី យីធ្វើខ្មែរក្រហមយូរ
ណាស់ហ្នឹង នាំគ្នារុញអញធ្វើតែក្នុង អើបើតាឯងចេះបើកឡើងទៅ មិនដឹងឡានអ្នកណា
ឡានអ្នកណា ឡានរដ្ឋភ្នំ ។ កាត់ក៏ឡើងទៅភ្នែក កាត់ថា ហាក់រុញ ក៏នាំគ្នារុញនេះរុ
អ្នកណាឡើងទាន់ក៏ឡើងអ្នកណាឡើងមិនទាន់ក៏អត់ ។

ឃីន: បើករត់?

ហោ: បាទ បើកឡានទៅ ខ្ញុំឡើង ឡើងបានគ្នាក្រើលដែរមាំឡាននោះ ។ អាអ្នកឡើងមិនទាន់ក៏រត់
ទៅពូន ដល់រត់ចិនទៅ ទៅដល់ដួលទទឹង ។ ដល់ដួលទទឹងចេស ស្រាប់មានឡានមាំខ្សែមកពី
កំពង់សោមបញ្ជាសមកវិញ ។ ចុះម៉េច ថាយួនបុកចូលណោះ ។ ចុះយួនអីក៏ច្រើនម៉េស
ចិនទៅណា ។ មកពីនោះហើយ ថាទៅណា ទេមិនកើតទេ គេថាទៅដូរនេះ ។ ទៅអាដូរលំ
នេះបាន បាន ទៅដូរលំនេះឡើងទៅគ្នាតព័ន ។ មិនដឹងណាណាទេ ចេះតែបរតាមគេហើយ
កាត់ ។ ដល់បរៗ ធ្លាក់មកដូរលំម្នាក់ពង្រល្លង មានដូរលំមួយគ្រួសក្រហម ដល់បរមកផុតពី
គ្រួសក្រហម ដល់អាដីខ្សាច់ ។ ដល់ដីខ្សាច់ យប់ហើយឡានគេមានឌីមាររអីត្រឹមត្រូវភ្លើង
អីគេចេះទៅ មានអីឡានឯងជាប់ខ្សាច់លេងរលត់រុញណារុញរួចបើសុទ្ធតែខ្សាច់ក៏ចោល
នាំគ្នារត់ជើងទទេ ឡាននោះក៏ចោល ។ រត់ទៅបានប្រធានភូមិភាគនិរតីនេះ ។

ឃឹះ តាម៉ុក?

ហោះ តាម៉ុក គេឲ្យកាត់ពីអមលាំងមក ខ្ញុំទើបឃើញ ជំនាន់ខ្មែរក្រហមមិនដែលស្គាល់មុខទេ ទើប ឃើញតាម៉ុក ។

ឃឹះ ឲ្យកាត់អង្ករតំហ្នឹង?

ហោះ បាទ កាត់អង្ករតំហ្នឹង ដូចជាជាប់ ដូចជាដែលរត់ ដូចអីអត់ឲ្យទៅទេ ។ ឲ្យជិះឡាន ទៅបញ្ជាក់កាត់នោះហ្នឹង ។ ឲ្យនៅនោះឯងឲ្យភារិតប្រធានក្រសួងនេះឯងរៀបចំជាក្បួនទ័ព សារឡើងវិញដើម្បីតបតជម្នះយូន ។ ហីក៏នៅនោះឯង នៅកាក់នឹងអមលាំងតំរង់ជួរ ។ ខ្ញុំនៅរត់ទីនោះ វែរម៉េច វែរតល់ខែ៤ ដាច់ដោចទៅមកខ្ពស់ កំពង់លួងមិនដឹងប៉ុន្មានជើង ប៉ុន្មានសារមកដល់លើកក្រោយនេះវាបុកម្តងទៀតឡើងទិរវាល ។ ខ្ញុំឡើងដល់ ទិរវាលចឹង ទៅអត់បាយក្រហាយទឹកពាយបំពង់ថ្ងៃក៏គិតគ្នាម៉េសចុះ គេឲ្យនៅខាងកាំភ្លើងធំ ។ ថាទែបាត់ មេបាត់កើតគេចាត់តាំងមេថ្មីហើយ ចុះធ្វើទាហានម៉ាលើកទៀតហើយនោះ បើកាលពីដើម ទាហាននោះហើយកម្មករ ដល់កម្មករនេះក៏ធ្វើទាហានម៉ាសារទៀតហើយ ធ្វើកូនទាហានគេ ម្តងហើយ ។ គេថាឲ្យនៅកាន់កាំភ្លើងធំ ។ ក៏ដើរលីធំកាំភ្លើងធំចឹងទៅ ក៏វែរទៅវែរមកចឹង ដល់យូន អ្វីសរៀតណាមដេញចឹងទៅក៏ឡើងភ្នំទិរវាលចឹងទៅ ។ ខ្ញុំនេះកើតពិសជើង វាហើមកំពង់ខ្ពង់ជើង ។ កាត់តំតំនាន់និយាយទេ ដល់នេះទៅបាទដេកយប់ កាលហ្នឹងអត់ បាយទាំងអស់ ។ ព្រឹកឡើងចុះមកក្រោម ដល់ចុះមកក្រោមភ្នំរៀតណាមនៅជុំវិញហ្នឹង ។ ទៅពីអង្គុល ខ្ញុំដូចឆ្ងល់មិនដឹងទៅប្រកណាប្រកណីវាស្ទាក់មុខ ។ កំពុងតែចុះពីជើងភ្នំចុះទៅ មានភូមិមួយជើងភ្នំចេះទៅក៏កាត់ដើររកអង្ករតាមផ្ទះប្រជាជន ។ ប្រជាជនរត់អស់ហើយ ភ័យនោះ ។ ក៏រត់អង្ករខ្លះគេចាប់មាន់រវះគេ ពួកខ្ញុំនេះអត់ទេ ចាប់មាន់ចាប់អីបានគ្រាន់ ។ អត់ទ្រាំ ដល់ថ្ងៃម៉ោងប្រហែល៧-១០ រៀតណាវាបាញ់ដូរិតបញ្ជូនសារដើម ភូមិវានៅ នោះ ។ ក៏ឯងឡើងភ្នំ ចុះខែ៤ ខែបែត្រហើយពេញក្តៅហើយ ។ បញ្ចុះនោះបញ្ចុះព្រៃ កប្បាសព្រៃអីក្តៅអត់មានទឹក ។ ក៏ដល់ហើយ ដល់ចឹងក៏មានរសេនាតូចដែល គេចាត់ម៉ា សារនោះនៅអមលាំង ឈ្មោះនៃប្រធានរសេនាតូចឈ្មោះតាអាំ កាត់បញ្ជាថាឡើងភ្នំវិញ ពួកមិត្ត ។ ឡើងភ្នំវិញ ។ ខ្ញុំថាបាទបង ។ ឡើងដូរណា ថាទែឡើងដូរនេះ ប៉ុន្តែកាត់នោះរត់ មុន ។

ឃឹះ: កាត់ហ្នឹងរត់មុន?

ហោះ: រត់មុនចឹងទៅ ខ្ញុំថាបងលឹម បងលឹមហ្នឹងប្រធានកងខ្ញុំប្រធានកងខាងកាំភ្លើងធំ ខ្ញុំទៅអត់រួច
ទេ មនុស្សឆ្លើតមុខយើង បើអត់បាយអត់អី បើដាច់ទឹកទៅអត់រួចហ្នឹង ។ ធ្វើមុខស្មេញ
វាដុតបញ្ឆេះ ដល់វាក្តៅដល់កំណត់ ។ ម៉ោង១០-១១-១២ ក្តៅមែនទែនឆ្លើតហ្នឹង ដាក់
ក្តិតអង្កុយក៏មានទឹកមាំចំនួន ពួកខាងលើហ្នឹងគេនៅខាង១៦៤ ខាងជើងទឹកខាង កំពង់
សោម ។ មិនដឹងម៉េចបានវារត់ ។

ដារវ៉ា: ១៦៤?

ហោះ: បាទ នាំទឹកមាំចំនួនរត់ថតក្រោយវិញ គេថាទៅណោះជួបយួន ឥឡូវរត់កាត់មកខេត្តកំ
ពង់ស្ពឺវិញ មកខេត្តកំពង់ស្ពឺ ។ ក៏ឈ្មោះមិត្ត អេនៅកំពង់ចាមជាមួយខ្ញុំនឹងឯងតែពីរនាក់
ថា ចុះម៉េចយើងទៅមុខ ឬទៅក្រោយ នៃគេទៅចោលអស់ហើយ បើថាទៅមុខ ទាល់តែ
តាមព្យាបាលបើថាមិនទាន់ទេ ទៅក្រោយតាមគេ ។ ខ្ញុំថាអត់ទៅទេ ទៅក្រោយវិញចោល
អារុធារិយនៅ ។ ទេមិនមែនដូនតាយើងទេអារុធារិយក្រវ៉ាត់ទាំងអស់ កាំភ្លើងធំ ។ អាកាំភ្លើងធំ
ខ្ញុំដេករៀងៗ ហើយនឹង៨០ សុទ្ធក្រវ៉ាត់ចោលលើភ្នំ លេងមកក្រោយវិញតាមពួកនោះ ។
តាមពួកនោះ ដល់តាមមករកទឹកអីដឹកគេយកអង្ករមកគេដាំបាយ ។ អូ ថាវាជួបត់
អាជ្រើងអត់ទឹក ។ មនុស្សថាសំខាន់រឿងទឹកអត់បាយ៣ថ្ងៃអត់អីទេ ។ ខ្ញុំដល់ដឹកទឹកនោម
ឯងនៅភ្នំនោះឯង ។ ខ្ញុំទៅអត់រួច ខ្ញុំបានបំពង់ទឹកមួយប៊ុនអត់មានទឹកដាក់ ។ ខ្ញុំស្តាយជាប់
អើឈ្មោះភានោះថាចុះពីភ្នំមកស្រណោះឯង ឯងនៅលើកំពូលភ្នំគេទៅអស់អាលើង ខាង
ណោះក៏គេទៅ ខាងណោះក៏គេទៅ ។ វាថាទៅមិនទៅ និយាយលែងព្រឺឡាវ ថាភាឯងចាំខ្ញុំ
ដង ។ ទាញរឿងមកប្រលិតនោមមកក៏ស្ងាត់តែម្នាក់ ក្រែបរឹបទឹកនោមឯង គិតទៅជាតិទឹក
នោមជាតិអំបិលគ្រាន់លេបទៅ វាបានជាតិសើមក្តើកសើមកករតរឿងចុះពីភ្នំតាមគេ ។
តាមគាន់ទៅដល់ជ្រោះមួយគេថា ឥឡូវមិត្តឯងទៅមើលជ្រោះនេះមានទឹកអត់នៅបាត
ជ្រោះ អានោះគេតោងរឹរ ឃើញចុះទៅដល់បាតអត់មានទឹក អូដាច់ខ្យល់សាប់ហើយមើល
ទៅយើង ហើយអត់ហ៊ានទៅជិតភូមិ រឿតណាមនៅទាំងអស់ភូមិ តែហ៊ានលេចបាញ់សាប់
ចុះម៉េចក៏ដើររក រកទៅចុះទៅម្នាក់នៃឆ្នើត អាពីក្រោមស្រែកថា ទឹកមានហើយ ។ រូ
ធ្លាក់រូហ្នឹងដូចស្វាចឹង ។ រូងៗទឹកហើយក៏ដេកនឿលឲ្យវាជ្រាបឆ្លោះទឹក ហើយបាននាំគ្នាដាំ

បាយដាំអី ក៏ដេកនៅកណ្តាលព្រៃដេក ។ ដេកកណ្តាលព្រៃចឹងទៅស៊ីផ្លែឈើមាយប់ ស្រកាំ
ស៊ីឡើងបានគិតថា ខេត្តកំពង់ស្ពឺចុងហើយឥឡូវយើងដើរសំដៅ អត់ស្គាល់ពោធិសាត់
យើងកាត់ មិនមែនថាកាត់រៀតណាមណា និយាយតែយួន កាត់ខ្សែទូរស័ព្ទ ។ ហី
សត្វនេះឯងតែទៅនៅកន្លែងណាក៏ខ្សែទូរស័ព្ទរហូត ។ កណ្តាលព្រៃភ្នំក្រំប្លែកវាយ ខ្ញុំឆ្ងល់មិន
ដឹងជាខ្សែប៉ុន្មានលានខ្ញុំឆ្ងល់ដល់ហើយទៅកាត់ៗមកក៏ធ្លាក់នៅខាង ណោះវាត្រពាំង ជួរទៅពី
អមលើចឹងទៅ វាកំពង់ជួរនៅភូមិចេស អានេះជួរក្រឡុក អានេះជួរលំ ទៅនៅកុម្មុប្បស្សី
អត់ហ៊ានកាត់ទេ ព្រោះដុតពីកុម្មុប្បស្សីវាល វាលទៅ វាលស្រែចឹងទៅ បានដុះភ្នំមួយ
ទៅឆ្ងាយដែរ ម៉ាក៏ឡើយដែរ ។ ចុះអត់ហ៊ានឆ្លងជ្រួសជ្រួតសខ្សោចក្រែងយុវជនឃើញមកបាញ់
ឆាប់ រត់អត់រួចក៏អង្គុយ អង្គុយមាំសន្ទុះឡាន ។ ឡានមកហើយ ឡានយួនមកហើយ ។
ពួនៗកុម្មុប្បស្សីលក់ អាពួកយើងខ្លះថាបាញ់ទៅ ទេកំបាញ់តែបាញ់បែកការណ៍លែងតែខុស
អីឆាប់ហើយរត់អត់រួចទេ ។ មិនដឹងទេណាទេ ព្រោះអត់បាយផង ។ ក៏អត់ហ៊ានបាញ់ទេ
ឡានជិះព្រាត អត់ដឹងទេរៀតណាមទៅ ដល់ប្រជុំជួរ ។ ឲ្យពីរនាក់ទៅស៊ើបការណ៍ក៏អស់ឡាន
នអស់ ស្ងាត់អត់មាន ។ ឥឡូវឆ្លងៗរឹបកណ្តាលថ្ងៃ ឆ្លងរឹបរត់ទៅកាត់ភ្នំចេសទៅ មានភ្នំ
តូចមួយល្ងាច ទៅដេកលើកំពូលភ្នំ ភ្នំនោះអត់មានស្លឹកឈើអីទេ ដេកអត់បាយហ្នឹង ក៏អើ
តទៅឃើញភ្លើងផ្ទុះៗ ពួសូរកាំភ្លើងរៀតណាមបុកទៅចុះវិញ ។...? ដេកមាយប់ព្រឹក
ឡើងកាត់សំដៅទៅថាទៅខេត្តកំពង់ស្ពឺទៀតថាមកក្រោយ ។ គិតថាបកក្រោយវិញ អត់បា
នទៅមុខអត់បាទទេ ឥឡូវយើងក៏បកក្រោយ ។ ក៏បកៗទៅដើរមាំព្រឹកដល់ម៉ោង១១
ដូចថាព្រៃភ្នំចុះក្រោមចេះតែចុះៗយូរឃើញយូរលកោ យូរឃើញកោហ្នុង អូជិតដល់
ភូមិហើយ ។ ពីតឲ្យលឿន ដល់ទៅតិចទៀតឃើញប្រជាជន អូបានបាយហូបហើយ ។
ដល់ជួបប្រជាជនសួរទៅថា ភូមិនេះយួនចូលនៅថាទៅ ។ អូ អីដាច់បាយ បើបានបាយ
ជួបគ្នាមិនដែលស្គាល់គ្នា ខ្លះហើយអែមុកហើយបានបាយទឹកហូប ស្មើប្រហែលជាម៉ោង៥
រៀតណាមបុកមកទៀតលេចទៀត យីទៅខាងណាទៅខាងណា ។ ក៏រត់បែកបាក់គ្នាទាំង
យប់ហ្នឹងទៀតហើយបានហូបបាយមាំពេល ។ ឆ្ងាញ់ណាស់នៅនឹងភូមិក៏បែកបាក់ ត្រឡប់
ត្រឡិនទៀតខ្ញុំមាយប់បែកពីគាត់នោះហ្នឹងនៅនោះទៅ ។ ក៏នៅជុំគ្នាជាមួយភា គេនៅកំពង់
ចាម ភា នោះគេមានប្រពន្ធហើយ កាលនៅស្រុក គេចំនាស់ជាន់ខ្ញុំ ។ ទៅដល់ជួបហ្នឹង

ដល់ព្រឹកឡើង ថាយើងគិតម៉េចបើយើងបែកគ្នា ។ យើងអង្គរអត់ក៏អត់ ក៏ដើរទៅៗស្រាប់
ឃើញនារីម្នាក់ ជិត៤០នាក់ នារីកម្មករ ។ កម្មករដូចខ្ញុំដែរ ដែលរត់ចេញពីភ្នំពេញទៅ
គេនៅម្នាក់ៗគេ គេដល់សហករណ៍មុនគេបានស្រូវគេបោកគេធ្វើជាអង្គរ ធ្វើជាអង្គរទៅ
គេហុង ហើយគេអ៊ុតថង់ជ័រធ្វើជាក្រមាំយកមកហុងទៅ មាំហុងមានតិចអី ប្រហែលមាំតៅ
ម្នាក់ ។ ក៏កម្មករប្រុសៗនោះសុទ្ធតែកូដណ្តឹងគេ ប៉ុន្តែអត់ទាន់បានរៀបក៏រត់មក ។ រត់តាម
គ្នារាមកបីបួននាក់ គ្រាន់តែនារីជាង៣០ ហើយសួរខ្ញុំថា ពូ ពូហ្នឹងកងទ័ព ។ ខ្ញុំថាបាទ
ទ័ព ដែរ ទ័ពខ្ញុំនេះអត់ដឹងមុខទេ មិនដឹងជាទៅណាទៅណាទេ បើអត់មេអត់កើយ ។ បើថា
ទើសដៅខ្ញុំមេគេថា ឲ្យទៅជួបគេនៅបរិវេណបាត់ដំបង មិនដឹងណាបាត់ដំបង ។ គេថាឆ្លង
អាណាចក្រដើរ ។ អូ ចឹង ពូខ្ញុំសុំដោយសារផង ខ្ញុំកម្មករនៅតិចៗលេខ៦នេះ ខាងកៅ
ស៊ូក្រែប ។ អើចុះមានអីធ្វើដំណើរទាំងអស់គ្នាខ្ញុំអត់អង្គរ ។ ក៏ចូលរួមដើរទៅដួងដួងដួង
រាប់អានគ្នាចឹងទៅសំណេះសំណាលដឹងសុខដឹងទុកទៅ ។ គេថាឲ្យពូហ្នឹងធ្វើប្រធាននាំដួងខ្ញុំ
ដើរតាមពូឯង ពូហ្នឹងទៅណាខ្ញុំទៅហ្នឹងដែរ ។ ទៅហើយ ។ បងហ្នឹងទៅបានដេកផ្លូវ
ពីរយប់ពីរថ្ងៃដល់ប្រវត្តិកំសត់មាំលើកទៀត ដែលគេត្រូវយកទៅវៃចោល នៃអត់ដឹងខ្លួន
នៃនិយាយរត់ទៅ ទៅដល់សហករណ៍នោះ ។ ទៅដល់ចេសថ្ងៃល្ងាច រត់ជាមួយនារីៗ អង្គរ
វាច្រើនម៉េច មាំទ្រុឌលម្នាក់ៗ ។ បើប្រុសៗច្រកខាងខាគេ ខាគេកម្មករគេបើកឲ្យ ក្របួច
ដើរចេសមកច្រកខាងណោះៗដូចទែចឹងស្តាយក្រោយ ។ ក៏ម្នាក់ៗអង្គរចឹងទៅ ខ្ញុំក៏ ជួយ
ទូលជួយនេះគេដែរឯងបងគេ ។ ដល់ទៅដល់កណ្តាលព្រៃមានជ្រោះមានពើងថ្ម យប់
ហើយ យើងទៅណាទៀតបើយើងអត់ស្គាល់ផ្លូវ ។ ហើយរត់នេះមនុស្សអត់ទាន់រត់ទៅ
ច្រើនទេមានតែយើងមុនគេ ក្រែងយើងទៅមុនទើបដុត មិនដឹងជាផ្លូវនេះទៅណាទេ គិត
សម្រាកនេះ យើងភាពគ្នាសម្រាកនេះ នឹងថ្មនេះព្រោះមានជ្រោះមានថ្មមានទឹក ទេស្រេច
នឹងពូបើថាសម្រាកនេះក៏សម្រាក ។ នៃយេស វាអត់ដឹងថាអាព្វកសហករណ៍នោះ វាយក
ប្រជាជនទៅធ្វើកូចធ្វើអីពើលើ ដូចថាល្អឯងខ្លោចចឹង វាមានផ្លូវពីដើរមួយ ដល់មាត់អូរ
ចេសវាយកប្រជាជនទៅធ្វើការនោះ ។ ដល់ជិតយប់វាលើកទៅបាត់ ។ ពួកខ្ញុំ អត់ដឹង
ដល់អត់ដឹងចឹងក៏នាំគ្នាដាក់អង្គរអី រកវាំបាយអីសម្រាកហើយ ។ ពួកនោះមិន ដឹងមកពីណា
ពីរនាក់ស្តាយកាំភ្លើងវាមកពីភូមិឯងមិនស្គាល់ផ្លូវ ។ វាដើរមកហួស ដល់នេះ វាដើរមក

វិញ ។ វាថាពួកបងៗអញ្ជើញពីខាងណា ។ សួរចឹង ខ្ញុំថា បងនៃមកនេះ មានទិសដៅ មានដែរ ប៉ុន្តែអត់ស្គាល់ផ្លូវ ទិសដៅក្រសួងនោះ ខ្ញុំកម្មករទេ អត់ឆ្លើយថាខ្ញុំ មានទាហាន មានកាំភ្លើងមានអី ។ ខ្ញុំកម្មករទេ ប៉ុន្តែទិសដៅទៅបាត់ដំបងទៅបរវិលព្រោះគេ ថា ទៅបរ វិលតាល់ឆ្លងអាឡាក់កងជើងអីណាណោះបានទៅរួច ។ បើទៅណោះក៏ប៉ះយួន ទៅណោះ ក៏ ប៉ះយួនដែរ ទាល់តែទៅអាឡាក់កងជើង ។ អូ មិនអីទេទៅសម្រាកកន្លែងខ្ញុំ បា ខ្ញុំនាំផ្លូវ ព្រឹកឡើង ។ ក៏ឯងណោះជឿហើយ អត់ដឹងអីដែរស្មានតែវាស្រួល ។ ម៉េចមិត្តនារី ទាំង អស់គ្នាទៅសម្រាកកន្លែងភាគចុះ ។ ចុះកន្លែងនោះឆ្ងាយប៉ុណ្ណា យើងទៅតែគិប ដល់ តែ ១០០ម៉ែត្រ២០០ម៉ែត្រ ។ សម្រាកនេះមិនបានទេ បងឯងដឹងដែរព្រោះសុទ្ធខ្លាតូច ខ្លាំង មកសម្រាកអីកណ្តាលវាលនោះស្រេចហើយ ។ ទៅណោះទៅមានអ្នកការពារ ក៏ ជឿល្អ ចឹងបានខ្ញុំថាអាពួកនេះខ្លាំងណាស់ ពួកអាគ្រាយវៃវៃៗមែនហ្នឹង ។ បងឯងខ្ញុំ កាលណោះមានកាំភ្លើងម៉ាដើមដែរ កាលមកពីមកពីកាំភ្លើងធំបែកមក មានកាំភ្លើងម៉ាដើម ដែរកាប៊ីននោះៗ សម្រាប់ការពារកាំភ្លើងធំបាញ់សត្វអីស៊ី ។ ក៏អត់មាន ប៉ុន្តែខ្ញុំមាន ខ្ញុំ បាញ់ ម៉ាគ្រាប់ខ្ញុំជាកំត្រង់កន្លែង ។

ការស្រុតទី២

ថាតៈ ដល់ទៅដល់កន្លែងវាអីពោះទៅក៏ស្រាប់តែឃើញប្រជាជនអីប្រក់កៅស៊ូប្រក់អី...ក៏វាឆឹងត ហើយនោះនេះបងនេះដក់អង្ករដាក់អីនៅត្រង់នេះតែម្តងហើយត្រង់នេះជុំគ្នា ក៏ស្រាប់តែវា ឆ្លងអាតាមថ្មល្អាងដូចយើងទៅកូលេននេះឯងណា ឆ្លងអីពោះទៅក៏មេគេ ឃុំស្តុកគេនោះ ទៅជួបប្រាប់ដល់តែប្រាប់មួយសន្ទុះក៏ស្រាប់តែឃើញវិទ្យុមួយមកស្តីមិនដឹង ប្រធានស្តុកគេ គេហើយមើលទៅក៏កូនទាហានគេមកព្រាត៤នាក់ ឈ្នួបគេ សុទ្ធតែកាំភ្លើង អាសេសេសេ អីគេហ្នឹងមើលកូននេះបែបបែកគ្នាហើយមកវាឃើញ នយោបាយស្រួលអីចេះទៅ អរ! នយោបាយរបស់ខ្មែរក្រហមវាស្អាតមែនដល់អីចេះទៅបងឯងណែ កំលាំងដែលមកទាំង អស់នេះមានអារុជប៉ុន្មានដើម ខ្ញុំថាដែលមានអារុជ ឃើញស្រាប់ហើយសុទ្ធតែនារី មាន អារុជខ្ញុំមួយដើមនេះ ឥឡូវអីពោះទៅដើម្បីកុំអោយពិបាក ដើម្បីរក្សាសន្តិសុខ ខ្ញុំណែ មិនថាម៉េចទេខ្ញុំសុំអារុជបងឯងទៅដាក់កន្លែងបងនោះទៅ បាព្រឹកឡើងខ្ញុំជួបបងឯងធ្វើ ដំណើរទៅក៏យកទៅវិញចុះ ខ្ញុំនឹកឃើញថា កូនហើយ ខ្ញុំដឹងមិនមែនខ្ញុំមិនដឹងទេ ខ្ញុំដឹង

ថានេះជានយោបាយហើយ តែដកអារុធបានប្រាកដជាធ្វើវិធីសន្យាណាមួយហើយ ឥឡូវ
នេះមែន ។ ខ្ញុំនឹកឃើញថាមិនអោយក៏ខ្ញុំមិនដឹងធ្វើម៉េច បើចេះក្នុងរំលងគេហើយ យើង
ទៅរត់ម្នាក់ឯងអាត្មាប្រឹករត់ម៉េចរួចអារត់ទៅយើងមិនដាច់ស្បៀង យើងមានស្គាល់ផ្លូវ
ឯណាសព្វព្រៃភ្នំសព្វព្រៃគេ ។ អោយក៏អោយទៅដល់អោយអារុធទៅ ចេញម្តងទៀតទាំង
មេទាំងកូនគេវាបានអារុធដឹងថាឡើងកណ្តាប់ដៃវាហើយ ឥឡូវអីចេះមានកៅស៊ូធំលាតមក
អង្ករនេះចាក់ទាំងអស់ខ្ញុំថាអរដល់បាត់ ហើយសុំអីគេថង់សំពាយខោអារុអី ខ្ញុំថាដល់បាត់ ។
នារី ក៏ទើហេ! ឆែកយ៉ាងម៉េចខ្ញុំមិនអោយឆែកទេ អង្ករខ្ញុំលាក់ម៉េចកើត ស្លាប់ហើយខំធ្វើ
អង្ករមកធ្វើដំណើរ ក៏វាចេញដំណើរតែម្តង វាថាដែនការណ៍ ឥឡូវអាភ្លេងហ្នែងចាត់ការ
អាណាដែលថាជើងខ្លាំង បើថាមិនកើតយកទៅដាក់នៅជើងភ្នំបាន ១ ២ ទៅ ។ ឯងថា
យ៉ាស់ធ្វើបាត់រឿងហើយពេលនេះ យំម្តងនាដល់ថ្នាក់យំ ។ ខ្ញុំនឹកឃើញស្រណោះខ្លួន
ក៏នឹកឃើញចិត្តមួយខឹង ខ្ញុំគប់គ្រាប់បែកទៅក្រែងលវាឆាប់ទាំងវាឆាប់ទាំងឯង ហើយនារី
នេះប្រាកដជារត់មិនរួចបើសិនជាថានៅរស់វាអាចចាប់បានសម្លាប់ទាំងអស់ អត់មានសល់
មួយទេ អីចឹងខ្ញុំសុខចិត្តរណបវាចុះចាញ់ហើយនយោបាយវាចាញ់វា ចាក់អង្ករ វាធ្វើមែន
ទែន ចុះគ្នាស្មានតែតិចណាស់គ្នា ៣០ នាក់...ចាក់ទាំងអស់សរុបទុកអោយតែមួយគឺ ព្រឹក
ឡើងជូនទៅ ជូនទៅវាបង្ហើបពាក្យថា ហ្នែងជូនទៅអាពីរនាក់ អញទៅខាងក្រោយ ទៅ
កន្លែងសហករណ៍ណា បងធំទៅមើលៗអាណាទ្រើសៗទុកវា ចោលបានមួយពី អីយ៉ាស់ក៏
ឯងមាននិយាយអីរឿងអារុធមិនសំណំអោយឯងវិញអត់ ឡើងកណ្តាប់ដៃវាទាំងអស់ ខ្ញុំថា
ទេបានកណ្តាប់ដៃខ្លាទៀតហើយ កុំដល់កន្លែងចៅហ្វាយស្រុកមានកាំភ្លើងខ្លីមួយ មានម្នាក់
សេអិលមួយទៅនៅបាន២យប់២ថ្ងៃបានគេហៅប្រជុំយប់ឡើងហៅប្រជុំ ឯណាពួកមិត្ត
ដែលថាទៅបរិលហៅមកទាំងអស់មកដល់ហៅទៅក៏អង្គុយត្រៀម ក៏គេអង្គុយនៅលើនោះ
ឯងនិយាយ ពួកមិត្តឯងនេះដំណើរនេះ ដំណើរទៅណា គ្មានអ្នកណានិយាយទេ មានតែខ្ញុំ
ខ្ញុំថាខ្ញុំកម្មករទេ ប៉ុន្តែដំណើរខ្ញុំ ក្រសួងខ្ញុំទៅអស់ហើយ គេរត់ទៅនៅបរិលបាត់ដំបង តែគេ
អោយខ្ញុំបើថាកំលាំងក្នុងក្រសួងពាណិជ្ជកម្មទាំងអស់ដែលរត់ចេញពីភ្នំពេញទៅ ធ្វើដំណើរ
ទៅក៏អោយធ្វើដំណើរទៅតាមអាណាចក្រដើងហើយទៅជួបនៅអាដែងបរិល ក្នុងខេត្ត
បាត់ដំបងក៏ខ្ញុំមកតាមទិសដៅនោះឯងបង ។ ពូឯងសុខពួកខ្លាំង ថាអញ្ជឹង មើលអញសួរថា

អាណាថាភ្នំពេញយូនចូល អញទើបមកពីប្រជុំមិញនៅភ្នំពេញ ថាអីពោះ មានយូនអាណា
 មកពីអង្គរលំ ហើយហ្ន៎នេះពួកខ្មែររំលឹកសព្វកប្រជាជនពួកចលនាខ្មែរឯងបង្កប់ ដាក់របបគ្នា
 ៤០ នាក់អង្គរពាក់ប៉ុន្តែអង្គរទឹកភ្នែកដល់ម៉ែនខ្ញុំឆ្មាំនខ្ញុំមួយអង្គរពាក់ប៉ុន ព្រឹកឡើងបើកអោយ
 ពាក់ប៉ុនអង្គរឯងខ្ញុំស្រណោះនរីៗ ទ្រាំអត់ខ្ញុំខ្លោចចិត្តអត់ហូបណាវាអង្គយអីហែក ក្រណាត់
 ធ្វើអីហៅមកហូបថ្ងៃឡើងអីវានឹកឃើញស្រណោះ ឯងឪពុកនោះ ចុះធ្លាប់តែហូបឆ្កែតនៅ
 ភ្នំពេញណាវាដល់វាទៅអីពោះទៅអង្គរពាក់ប៉ុន បបរមួយខ្លះភ្នែកអីពោះទៅ មិនដឹងជាអីណា
 អីណាអ្វីដល់កម្មហើយយើងថ្ងៃណាវា យកទៅធ្វើស៊ីហើយមើលទៅ ហើយអត់អោយទៅទេ
 ទៅមុខទៅក្រោយគឺអត់អោយទៅទេ អោយនៅផ្ទះក្នុងឯងប៉ុន្តែនាគ អត់មានប្រជាជនចូល
 ទេ ។ ខ្ញុំថាដល់ហើយ ដល់ថ្នាក់នឹងពួកអាអស់នេះវាធ្វើស៊ីហើយ...ដល់មេធំវាថាឯងខ្មែរ
 បង្កប់អីណាស្ទីរូបផ្ទៃក្នុងវានៅបានប្រហែល២៣យប់ ក៏ថ្ងៃស្អាលនេះឯង ក៏ស្រាប់តែដល់ក៏
 ឃើញមានមនុស្សមករថ្ងៃៗ តាមផ្លូវនោះឯង ទ័ពចេញមុនដំបូងមួយៗ ក៏ខ្ញុំស្រមៃ...ខ្ញុំថា
 ធ្វើទ័ពយូណាស់ ហើយវាដាច់ចាញ់.....ក្រោយ ប៉ុន្តែតែចិត្តឯងមិនហ៊ាននិយាយទេណា
 ដល់ពួកទ័ពមកដល់ក៏គេដាក់ដាំបាយ ខ្ញុំឃើញគេដើរទៅលេង មកបងហូបបាយហើយ
 យើងយូនហើយក៏ហូបនឹងគេទៅ ពេលបងខ្ញុំបងណាដែលប្រធានកងខ្ញុំបងដួប ខ្ញុំបងដួបអី
 ចេះទៅក៏បងឯងមានការអី អត់ខ្លាចខ្ញុំបងដួបគាត់បន្តិចប្រាប់ពីរឿងខ្ញុំហើយមានអី គាត់នោះ
 ហើយ ស្តាយឆ្មាំបាយនោះហើយ ប្រធានវៈសេនាតូច កាំភ្លើងខ្លីអត់មានហ៊ានស្តាយទេ
 ដាក់សៀតតែហ្ន៎ចង្កេះទេ ក៏នាំខ្ញុំទៅនៅមាត់អូនោះឯង ក៏ខ្ញុំប្រាប់ហេតុការណ៍នោះឯង
 ហើយ ខ្ញុំនិយាយប្រាប់ពីដំណើរទំនងតាំងពីដកអង្គរអី គេប្រមាតខាតទាន ដកកាំភ្លើង
 ហើយក៏ អាភ្នែងហ្ន៎ចាត់ការដកកាំភ្លើងមក អាណាជើងខ្មែរទៅជាមួយខ្ញុំបង្កលមុខប្រាប់
 ខ្ញុំថាស្រេចបាត់ ។ ទៅដល់ក៏យិតទៅអាសត្តុទ័ពខ្មែរខ្មែរក្រហមទៅដល់ឃុំខ្នែកជុំវិញ
 រោងអាប្រធានចៅហ្វាយស្រុកគេមិនដឹងនៅតែម្នាក់ឯង នៅតែនារិសាម្នាក់ប៉ុណ្ណោះឯង ក៏
 គាត់ហួតកាំភ្លើងខ្លីពីចង្កេះ ក៏អាប៉ុន្តែនាគបេទៅរេពេញរោង ចុះមកចុះមកដីឥឡូវ អារុធ
 ដែលដករបស់គេទៅអីណា បាទខ្ញុំបញ្ជូនទៅថ្នាក់លើ មិនអីទេចាំខ្ញុំទៅយកអោយ គាត់វិញ
 ។ ជាន់កល្លេចបានមានសិទ្ធិអីមកដកអង្គរដែលគេធ្វើដំណើរឬហ្ន៎នេះហើយ ដែលថាគេ
 បង្កប់ស្ទីរូបផ្ទៃក្នុងណាសុទ្ធតែទៅប្រជុំនៅភ្នំពេញមើលហ្ន៎ទៅប្រជុំពីថ្ងៃណា? ហ្ន៎ថា

អត់មានយូរចូលមើលហ្នែងប្រជុំពីថ្ងៃណាមើលហ្នែងចុះមកដីអត់ហ៊ានចុះនៅ...រួច ក៏តាំង
ហើយយកអង្ករពីតីមកអោយអង្ករចាំខ្ញុំបញ្ជូនមកអោយក្រោយ បើអត់យកមកអោយ
មួយដើមហើយនិងអង្ករប៉ុន្មាននេះដែរ ហ្នែងអត់រួចខ្លួនហើយអិញពោះមិត្តនារីដែរហើយ
និងបងៗ ឬក៏បងៗ នេះឯងដែលមានដំណើររួមគ្នានេះ ចេញទៅមុនខ្ញុំទៅហើយបើ ជួប
ប្រជាជនបើជួបមានដង្ហើមអី សុំគាត់តាមដំណើរសំរាប់ជាស្បៀងទុកធ្វើដំណើរទៀត ។
ចាំខ្ញុំអ្នកនៅការពារ ចាំមើលអាណាដែលថាជើងខ្លាំងទៀតទុកអោយខ្ញុំ ខ្ញុំធ្វើ...ហ្នែងច្នៃ
ពេលនោះហើយ ខ្ញុំថាកុំអោយតែបានប៉ុណ្ណោះឯងហើយខ្ញុំវាវាយចោលក៏មិនដឹង ហ្នែង
នេះអត់មានធម្មតាទេ ។

ងារ៉ា: ហើយដល់ពេលណាបានចូលដល់ភូមិ?

ថាត: អ្វី! មកភូមិនេះនេះ?

ងារ៉ា: បាទ ។

ថាត: ចូលក្នុងឆ្នាំ៧៧ ដែរ ។

ងារ៉ា: តែនៅខែណាថ្ងៃណា?

ថាត: ខែ៧/ខ្ញុំ ។

ងារ៉ា: មកដល់ភូមិវិញ?

ថាត: រួចគេនោះមកដល់មុនខ្ញុំ ។

ងារ៉ា: អីចឹងពេលដែលចេញទៅតស៊ូមុនដំបូងឆ្នាំណាដែរពូ?

ថាត: ទៅពី៧/២ នេះដែរតាមមើលទៅ ។

ងារ៉ា: មូលហេតុអីបានទៅ?

ថាត: មូលហេតុនោះគឺថា កាលដើមតាមកត្តាថាសម្តេចឪវត់ចូលព្រៃម៉ាកដើម្បីតស៊ូអីចេះទៅណា
ក៏ជឿជាក់ទាំងគេទាំងឯងនេះថាអើបើសម្តេចលោកមានទុក្ខ រួចយើងជាកូនជាចៅត្រូវតែ
ទៅជួយ ហើយការពារប្រទេសកុំអោយគេជាន់គេឃ្នី ហើយកន្លងមក របប លន់ ណុល
នេះឯងបានធ្វើរដ្ឋប្រហារសម្តេចកន្លងមក ។

ងារ៉ា: អីចឹងពុយល់ច្បាស់ពីការជិះជាន់នេះដែរ?

ថាតៈ បាទ ទេកន្លងមកនេះឯង នឹកឃើញអីពោះបានជាខំតស៊ូ វាមិនដឹងចុងក្រោយវាទៅជា គ្រឿងបំបាត់អីពោះបានអត់ដឹង ។

ងារ៉ា: ចេញពីភូមិ ពូមានគ្នាច្រើនទេ?

ថាតៈ ច្រើន ទៅច្រើនដែរ ។

ងារ៉ា: ទៅជារបៀបស្ម័គ្រចិត្ត ឬក៏របៀបយ៉ាងម៉េច?

ថាតៈ កាលដែលខ្ញុំទៅ ខ្ញុំទៅស្ម័គ្រចិត្តទេ ព្រោះបានថាស្ម័គ្រព្រោះណែនាំ ការយោសនាអីពោះទៅ វាជនបទយើងតែងយោសនាទៅ វាអាចជួយជានិយមរបស់វាណា វាផ្សព្វផ្សាយទៅ បើថាយើងមិនតស៊ូទេ ទុកអោយគេមកដឹងជាន់គេលេបទឹកដី ហើយពិសេសវានិយាយ ពីរឿងអាមេរិកកាំង ចេះតែឃើញយន្តហោះអីដងទៅក៏ប្រាកដ ក៏ទៅតស៊ូទៅ ដូចសម្តេច លោកផ្សព្វផ្សាយឆ្នាំ៧០ អីពោះក៏បានទៅ ដល់ទៅៗតាមក្រោយគេ តាមស្តាប់សូរសល់ តែ...អីណោះ ខ្ញុំទៅជំនាន់ខ្ញុំ...សុទ្ធតែអ្នកស្ម័គ្រចិត្តទេ ដល់ក្រោយបានគេថាវាទូទៅម័ង ខាងណោះណា ដល់អាយុ១៧-១៨ជាប់ម័ង ។

ងារ៉ា: ចុះពូចេញមុនដំបូង ពូទៅខាងណាទៅ?

ថាតៈ ខ្ញុំទៅ...កំពង់ធំ ដល់យូរទៅគេបញ្ជូនទៅសំបូរ...យើងនេះ ទៅចាត់តាំងនៅអីណោះដល់ ចេញពីនោះមកបានមកវិភាគយោធានៅវត្តស្រងើយយើងនេះ ។

ងារ៉ា: ក្នុងភូមិអី ឃុំអីវត្តស្រងើយយើងហ្នឹង?

ថាតៈ ភូមិស្រងើយវត្តស្រងើយរៀនសូត្រវិភាគនេះឯងវរសេនាតូចមកពីរៀនណាមនោះ ឈ្មោះ តាអែក ព្រោះគេហៅថាពួកភូមិភាគខាងជើងមានតាអែក នេះឯង...ជំនាន់ចាស់ ពួកនោះ កាំភ្លើងបាញ់សុទ្ធតែហាត់ តែរលាស់ សត្វក៏គុកចាំមើល ។

ងារ៉ា: ហើយរៀនបានប៉ុន្មានខែ ប៉ុន្មានឆ្នាំបានចេញទៅប្រយុទ្ធ?

ថាតៈ រៀនបាន២ ៣ខែហើយបានចេញទៅវាយ ។

ងារ៉ា: នៅម៉ូណា?

ថាតៈ នៅកំពង់ធំនេះឯង ដល់វាយអីពោះទៅ ដូចថាពីដើមមានទ័ពតំបន់ទ័ពភូមិភាគ បើទ័ពតំបន់ក៏ យើងនៅការពារតែក្នុងខេត្តកំពង់ធំ ដល់ទ័ពភូមិភាគ គេថាចល័តពីកំពង់ចាម កំពង់ធំ សៀមរាបបាន ក្នុងភូមិភាគវាមាន៣ ។

ដារ៉ា: អីចឹងពូនៅក្នុងទីតាំងបំបែក?

ថាត: បាទ មុនដំបូងខ្ញុំនៅក្នុងទីតាំងបំបែក ។

ដារ៉ា: តំបន់ហ្នឹង តំបន់លេខប៉ុន្មាន?

ថាត: ៤០២ ។

ដារ៉ា: ៤០២?

ថាត: បាទ វាដាក់ឈ្មោះ៤០២ វាដាក់ឈ្មោះ៤០២ មុនដំបូងណា បានចេញពីនោះខ្ញុំ ទៅនៅ ៣០៦ ។

ដារ៉ា: ៣០៦ នៅក្នុងទីតាំងបំបែកដែលឬ?

ថាត: ទេអត់ទេ ភូមិភាគ ។ ចល័តហើយ វាយកំពង់ចាមទៅ កំពង់ធំទៅ សៀមរាបក៏បានដែរ ។

ដារ៉ា: ៣០៦ ជាវរសេនាធំ ឬក៏វរសេនាកូច?

ថាត: វរសេនាកូចទេ៣០៦ ។

ដារ៉ា: កងពលអី?

ថាត: ទ្រង់ហ្នឹងវាជាយុទ្ធជនដែរ ក៏មិនជាកងពលលេខប៉ុន្មានទេ ៣០៦? ខ្ញុំភ្លេចអស់ហើយ ហើយខ្ញុំក៏នៅអត់បានយូរដែរ៣០៦ នោះ ។

ដារ៉ា: ក្នុងឆ្នាំណាដែលពូនៅ៣០៦ ហ្នឹង?

ថាត: កាលដែលទៅនោះ៧/២ ៧/៣ ខ្ញុំនៅក្នុងឆ្នាំ៧/៣ ៣០៦ ។

ដារ៉ា: អ្នកណាប្រធាន៣០៦?

ថាត: ៣០៦ នោះ ចាំតែក្រោយដែលខ្ញុំប្រមូលកម្រិត៣០៦ មកចូល៣០៧ បានចាំ ។

ដារ៉ា: អ្នកណាគេ៣០៧?

ថាត: ៣០៧ តាបេង ហ្នឹង ។

ដារ៉ា: នៅវរសេនាកូច?

ថាត: បាទ នៅវរសេនាកូច ។

ដារ៉ា: ក្នុងចំណុះវរសេនាធំលេខប៉ុន្មាន?

ថាត: អត់ដឹងទ្រង់ បើលោក...គេខាងកងវរសេនាកូចគេអាចដឹង បើខ្ញុំនៅជាយុវជនធម្មតា អីពោះទៅនៅវាយនៅសៀមរាប បានទៅនៅវាយនៅសៀមរាបបានឃើញកែ ពកម្តង ។

ដារ៉ា: ពូនៅសៀមរាបហ្នឹង?

ថាត: បាទ ។

ដារ៉ា: ក្នុងឆ្នាំណាដែកពូទៅនៅវាយនៅសៀមរាបហ្នឹង?

ថាត: សៀមរាបទៅនៅវាយតាំងពីចុងឆ្នាំ៧៣ ៧៤ក៏នៅតែសៀមរាប សៀមរាប-កំពង់ធំ ។

ដារ៉ា: ទៅវាយហ្នឹងដូច កែ ពក កែ ពកគាត់ធ្វើអី?

ថាត: ដូចថាគាត់ចុះទៅពិនិត្យទ័ពម្តងៗ វាយដូចថាវាយអិញទៅ ព្រោះគាត់ក៏និយាយរាប់រៀប ពីប្រធានភូមិ មានដូច កុយ ធួន នេះណា កាលនោះ កុយ ធួន មិនទាន់ឡើង ជានាយក រដ្ឋមន្ត្រីខាងពាណិជ្ជកម្មនោះ គាត់នៅជាប្រធានភូមិភាគបួន កែ ពក គាត់អនុ គាត់ក្តាប់ ខាងទ័ព ខាងទាហានភូមិភាគហើយក្នុង៣ខែអិញព្រោះគាត់ពិនិត្យ ម្តងៗទៅដូចថា ខ្លះគ្រាប់ ខ្លះរំសេវទ័ពណាខ្លាំងណាខ្សោយ គឺគាត់អាចដឹងហើយព្រោះគាត់ចុះជាប់ ធំណាស់គាត់នោះ មាឌមិនធំមតាទេមាឌម្តូត្តូដាក់ទៅកិតក្តាហើយ បាទខ្ញុំឃើញម្តងនោះ ឯងកាលនៅវាយនៅ សៀមរាបជំនាន់៨០២ ៨០០អីនោះ វាយជំនាន់នោះហើយទៅ បានវាអោយឡើង វាយសព្វគ្រប់បានសំរាក សំរាករួចអិញទៅ គេដកកម្លាំងមួយចំនួន អានោះកំលាំង ពិសេស គេយកទៅវាយនៅព្រំដែនក្នុងឆ្នាំ៧៤ នោះឯងទៅវាទៅភ្នំដងរែក ។

ដារ៉ា: ទៅវាយថៃ?

ថាត: ទៅនោះឯងទៅវាយថៃហៅថាខ្មែរសារិនណា ណែវាចុះមកទាញខ្មែរយើងនៅតាម ព្រំដែន អោយចូលប្រទេសវាដល់តែចូលអិញទៅក៏គេអោយព័ត៌មានមកក៏ រំសេន តូចនេះឯង គាត់មកគាត់មានបទបញ្ជារសហការណ៍ច្រើនណាស់អានោះ ទៅ២រំសេនតូច ប៉ុនក្នុងនោះ គេដកតាមកងដូចថាបើអនុសេនធំ គេយកចំនួនមនុស្សតែមួយអនុសេនតូចទេ គេយក ទៅជំនួសគ្នាវាយដល់ទៅអិញបញ្ជាការមានតាបេង ហ្នឹងទៅដូះមួយទៅតាហោះ នោះអត់ ទាន់បានទៅទេខាងសៀមរាប ។ ប៉ុន្តែគាត់ទៅដែរ វាយរួមគ្នាដល់ទៅវាយនោះឯង ទៅ ជិតកន្លះខែទៅយូរណាស់វាយបានប្រហែលជា៣ម៉ោង អត់មានបានវាយបានអី វាបែក ការណ៍ទៅក៏ឯកឯងទៅត្រៀមចាំថាគ្រែទាហានថៃ ទាហានខ្មែរសារិនវាឡើងមកទៀត ចាំវាយដល់វាអត់ឡើងមកទេ ក៏គេអោយដកទ័ពមកវិញទៅឯកឯង ។ បានដកពីនោះមកក៏ គេបញ្ជូនមកកំពង់ធំវិញ ។ នៅកំពង់ធំ វាយបានមួយរយៈចូល៧៥ហើយ ខែ១ ឆ្នាំ៧៥

ខ្ញុំរឿងដឹងខ្ញុំក៏សំរាកពេទ្យ គេថាចាត់ដែនការណ៍អោយវាយទីក្រុងភ្នំពេញ គេប្រមូលទ័ព
ទាំងអស់នៅក្នុងចំណោមទ័ពភូមិភាគទុកតែតំបន់ដើម្បីការពារតំបន់របស់ខ្លួន ណែចល័តនោះ
ឯងទៅប្រមូលផ្តុំចាំវាយនៅទីក្រុងភ្នំពេញ បើខ្ញុំនោះដេកពេទ្យបានមួយខែពីរខែហើយ
អើវាដើរបានកាន់ឈើច្រត់បានហើយក៏វាយកទៅដែរ ។ យកទៅ ឆ្លងទៅខ្ញុំនៅវាយខាងភ្នំ
បាសិតជាមួយនេះឯង ប៉ុន្តែអត់បានវាយទេព្រោះខ្ញុំនៅរឿងសព្វការអត់ទាន់ជាទេ ទៅដល់
នោះគេយកតែអ្នកដែលជាជាទៅវាយអោយខ្ញុំនេះទៅសំរាកពេទ្យនៅភ្នំអត្តរិសណោះ
កន្លែងពេទ្យគេនៅណោះ គេអោយទៅសំរាកកន្លែង ភូមិភាគទុកអីណោះ ។

ង៉ាវ៉ា: អិត្តិយសនៃពេទ្យនៅភ្នំចិត្តតារីស ហ្នឹងនៅកន្លែងខត្តងហ្នឹងហ្នឹង?

ថាត: ចូលនោះឯង ។

ង៉ាវ៉ា: នៅជិតនឹងភ្នំពេញហ្នឹងដែរហ្នឹង?

ថាត: បាទ! នៅក្បែរនោះឯងតើ ហើយដែលវាយមកនៅកិតនៅណោះអីជួរយើងឆ្លងពី ព្រែក
ក្តាមទៅ ។

ង៉ាវ៉ា: ហើយអិត្តិយសទ័ព លន់ ណុល នៅទីក្រុងភ្នំពេញនៅតែក្នុងភ្នំពេញហ្នឹង?

ថាត: នៅក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញ ។

ង៉ាវ៉ា: ហើយខ្មែរក្រហមព័ទ្ធជុំវិញអស់ហើយ?

ថាត: អស់នោះឯង ហើយក៏បុកវាយគ្នារុញទៅរុញមក ហើយខ្ញុំនៅដើរបានមកលេងដល់ ព្រែក
លាភ ព្រែកទេសអីសុទ្ធតែទ័ព ។

ង៉ាវ៉ា: អីចឹងពួកអត់បានវាយជាមួយគេទេ?

ថាត: បាទរឿងរឿងគេអត់បានអោយទៅវាយទេ ខ្ញុំនៅសំរាកពេទ្យ លុះដល់គេរំដោះភ្នំពេញ ហើយ
បានគេមកយកទៀតខ្ញុំ ។

ង៉ាវ៉ា: អិត្តិយសពួកអត់បានវាយចូលភ្នំពេញទេ ដល់តែគេវាបានភ្នំពេញហើយបាន?

ថាត: គេអោយដូចគេអោយនៅកន្លែងដាំបានដូចថាកន្លែងស្នាក់នៅណា ទ័ពគេវាយរុញទៅមុខ
ទៅ ដល់ពេលគេរំដោះភ្នំពេញរួចគេនាំកម្លាំងមកយកទៅនៅទីក្រុងភ្នំពេញនេះឯង ។

ង៉ាវ៉ា: ទៅនៅកន្លែងណា?

ថាតៈ បាទមុនដំបូងនៅក្នុងលេខ៦ នៅបានដូចថា គេលេងសិល្បៈអ្វីរួចហើយដាច់ភ្នំពេញហើយ នៅកំពង់ធំនៅលើកងៃនៅឡើយ នៅរឹងនៅឡើយ ដល់គេយកទ័ពមកវាយបាទ១២ ថ្ងៃបាន លើកងៃក្រោយគេ ដល់អំពោះទៅគេធ្វើអាណាចក្រមេសាអំពោះទៅក៏ស្រួលបួលគេអោយ ទៅនៅនឹងជ្រោយចង្វារ បានកន្លះខែក៏បញ្ជូនទៅកំពង់សោមតែម្តង បាទ១៧៦ខ្ញុំត្រឡប់មក នៅភ្នំពេញ ។

ដារ៉ា: អំពើនឹងពីការតស៊ូមុនដំបូងមកហ្នឹងពួកអត់ទាន់ពុំអ្នកណាធំជាងគេនៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម?

ថាតៈ អត់ អត់ស្គាល់ផង ដូចខ្ញុំនិយាយខាងដើមថាបើ...នៅនឹងភ្នំពេញ...កាលគេចាប់ភូមិភាគ អស់ រួចទៅតែរំសាយណា គេគ្រាន់តែប្រាប់ថាមានបងលេខមួយ មានបងលេខ២ប្រធាន ក្រសួង នោះឯងជាអ្នកប្រកាសក្នុងឆ្នាំ៧៦ បានទាល់តែដាច់៧៦ ចូល៧៧បានឮឈ្មោះ ប៉ុល ពត ។ តាងកំឡោះតែម្តង បងលេខ១ គឺ ប៉ុល ពត ។

ដារ៉ា: ហើយបងលេខ២មានដឹងអ្នកណាទេ?

ថាតៈ ប៉ុល ពត ខៀវ សំផន អៀង សារី នួន ជា គឺមេធំៗទាំងអស់មិនដឹងអ្នកណាលេខ២ទេ ដឹងថា ប៉ុល ពត ហ្នឹងគេដាក់បងលេខ១ ។

ដារ៉ា: ឮឈ្មោះ ប៉ុល ពត ម្នាក់ឬក៏ឮឈ្មោះក្រៅពីគាត់ទៀត មេដឹកនាំ?

ថាតៈ មានអារនេះបើនិយាយទៅវាចែកតាមក្រសួងរបស់វាដែរ មិនមែនអត់ទេណាតាមក្រសួង បើថា ប៉ុល ពត ជានាយករដ្ឋមន្ត្រីអំពោះចុះ ដល់បន្ទាប់មកនេះ សុន សេន នេះទទួល បន្ទុកខាងកិច្ចការការពារប្រទេស អាដែងក្រសួងការពារប្រទេសខាងយោធា ដល់ អៀង សារី គេខាងក្រសួងការបរទេសការទំនាក់ទំនងក្រៅប្រទេសណា នោះឯង បាទ នួន ជា នេះខាងសកាប្រជាជនគេដាក់អំពើនឹង ។

ដារ៉ា: កាលហ្នឹងពួកដឹងតាមរយៈអី ឬក៏ក្រោយមកបានដឹង?

ថាតៈ ណែ កាលនោះកាលខ្ញុំមកនៅភ្នំពេញខ្ញុំតែងបានមកប្រជុំ ដឹងថាដឹងអំពើនឹងម៉ង ដឹងថា ឈ្មោះនេះបាទ សុន សេន ខាងក្រសួងការពារប្រទេស នួន ជា ខាងសកាប្រជាជន អៀង សារី ខាងក្រសួងការបរទេស បាទ ជុំ ជឿន ខាងប្រធានសុខាភិបាល តែ ខុច មួយទៀតនោះខាងផ្នែកកសិកម្ម ហ្នឹង នឹម នៅខាងយោសនាការណាព័ត៌មានណា បានខ្ញុំ លើកថា តាយ៉ុន នេះឯងនៅជាមួយ ហ្នឹង នឹម នៅជាមួយ ខៀវ សំផន ។

ដារ៉ា: ឈ្មោះវិទ្ធិអិញ្ញីនអី ដែលថាប្រធានក្រសួងរូបសំព័ន្ធ?

ថាត: បាទ ។

ដារ៉ា: ឬក៏មានឯកសារអី?

ថាត: មាន មានឯកសារគេថាសម្ព័ន្ធយុវកម្ម គេពេញសិទ្ធិរបស់គេណា ចារទុកអ្នកដឹកនាំធំៗ ក៏មានបន្តបន្ទាប់គ្នា ។

ដារ៉ា: ពូជ្រាប់បានអានទេអិញ្ញីន?

ថាត: មើលដែរ ប៉ុន្តែខ្ញុំក្រេចអស់ហើយដូចវាចូលយើងអីណោះ វាក្រេចអាពាហ៍ក្ស័យខ្មែរក្រហម ខ្ញុំមិនចាំ ប៉ុន្តែខ្ញុំបានឃើញខ្លះៗ ខ្ញុំឃើញ ខៀវ សំផន ផ្ទាល់ម្តងនៅប្រជុំដូចខ្ញុំនិយាយ នៅ ខាងដើមថាអាថ្នែងនេះឯង ឃើញម្តងទៀតកាត់ទៅមើលអាដលស៊ីតសំរាំងត្រូវ ចេញ ទៅក្រៅប្រទេស អានោះដែលខ្ញុំនៅទូលទំពូលណា គេថានេះឯង ខៀវ សំផន រាងកាត់ ស្តុមអត់មានធាត់ ធំអីទេ រាងស្តុមមិនអ្នកដែលធាត់ធំអីដូចគេទេ ។

ដារ៉ា: នួន ជា ដែរ?

ថាត: នួន ជា ឃើញ ។

ដារ៉ា: ឃើញម៉េចដែរ?

ថាត: ឃើញកាត់ទៅបង្រៀនម្តង ។

ដារ៉ា: បង្រៀននៅឯណា?

ថាត: នៅបូរីកីឡានេះឯង ជាប់ស្ថាភម្ភាពិក មិនមានបូរីកីឡាម្ខាងទៀត ។

ដារ៉ា: បង្រៀនកងទ័ពឬបង្រៀនពីណា?

ថាត: នោះបង្រៀនតាមដូចថាមេៗ នៅតាមក្រសួងមន្ទីររបស់គេពីជំនាន់នោះឯងណា ដូចថា ចាប់ ពីអនុសេនាធំអី សេនាតូចតូចជាងគេ ។

ដារ៉ា: ចុះពូបានទៅចូលរៀន?

ថាត: ខ្ញុំទៅម្តង ។

ដារ៉ា: រៀនជាមួយ នួន ជា ហ្នឹង?

ថាត: បាទ ។

ដារ៉ា: រៀននៅឆ្នាំណា ខែណា?

ថាតៈ ៧៨ ចុងខែភ្លេច ។

ដារ៉ា: ចុះ អៀង សារី?

ថាតៈ អត់ទេ ឃើញតែតារួន ជា ហើយនិង ខៀវ សំផន ទេក្រៅពីនោះអត់បានឃើញទេ គ្រាន់តែបានឮឈ្មោះៗ ។

ដារ៉ា: ចុះកាលដែលពួកវាសំនៅក្នុងសម័យខ្មែរក្រហមនៅភ្នំពេញបណ្តោយហ្នឹង ពូមានពួកទាំងនឹង កុកអីឈ្មោះអី ឈ្មោះអីខ្លះពូមានដឹងទេ?

ថាតៈ អត់ដឹងគេប្រធានកុក ប្រធានអី បានថាអត់ដឹងនៅម៉្នាក់នៃខ្ញុំនៅទូលទំពូលនេះណា ខ្ញុំដឹង តាមពាក្យនេះដូចគេថាក្រៅផ្លូវការណ៍ក្នុងផ្លូវការណ៍ក៏បានកន្លែងនោះឯងដូច ថានេះផ្លូវ យើងមានផ្លូវតូចមួយអ្វីផ្លូវតូចអី ផ្លូវបែកពីក្បាលថ្នល់មកមិនមានផ្លូវដី ..តាមសេរីភាព មកដ្ឋានដើមគោរអិញចុះមក នេះអាទេននៅម៉្នាក់ខាងនេះឯង កន្លែងកៅស៊ូ នៅកន្លែងនេះឯង ទៅខ្ញុំតែងធ្វើការមកចាក់ទឹកថ្នាំទឹកអី អាជូរដូចៗនេះឯងវាដាក់សន្តិសុខ២ ៣តំណពីលើ និយាយមិញនេះឯងវាប្រាប់វាអោយដឹងៗ តែវាដឹងតាមរយៈក្រសួងក៏មិនដឹង ថាអ្នកធំៗ គេនៅកន្លែងហ្នឹង ដែលគេត្រូវចាប់ត្រូវអីណា ថ្នាក់មេដឹកនាំ មេក្រសួងដែលគេត្រូវចាប់ ក្បួនក្តីក្តីមកក៏មកក៏ពលក្បួនអីគេយកទៅដាក់កន្លែងនោះមុនឯង ដើម្បីវាវាយសួរចំលើយ យកឯកសារ...ចូលកន្លែងនោះឯងមុនដំបូងតាមស្តាប់សួរណាវាយទាល់តែសន្ទប់ សន្ទប់ យើងទៅណាពេទ្យដាក់ថ្នាំទៅវាដាក់ធ្វើអោយសរសេរ អោយសរសេរឯកសារអោយវា ។

ដារ៉ា: ដែលពូដឹង ដឹងតាមរយៈពីណាគេ?

ថាតៈ តាមរយៈអ្នកដូរគេជាប់ទៅពួកសួរថាកន្លែងអីដល់ក្នុងឯងលួចខ្សឹបអត់ដែលហ៊ាន ដេញដោយ និយាយពីរឿងរ៉ាវអីៗទេ ។

ដារ៉ា: ឈ្មោះមិត្ត វៃ ហ្នឹងនៅ?

ថាតៈ បាទ! នៅជាមួយខ្ញុំនេះឯង ។

ដារ៉ា: នៅរស់ទេ?

ថាតៈ បាទ! នៅរស់ទេ ។

ដារ៉ា: ឈ្មោះឥឡូវបច្ចុប្បន្នឈ្មោះអីដែរ?

ថាតៈ ឈ្មោះ ខាន់ៗ សួន ខាន់ នោះឯង ។

ដារ៉ា: សួន ខាន់?

ថាត: នោះឯង ។ ធារិទ្ធ នោះឯងស្រឡាញ់វា ដូចជាទុកចិត្តណា ទុកចិត្តទៅក្រោយទេ មិនខាន ធ្វើការទេ គ្រាន់ថាគេទុកចិត្ត ធ្វើការអីទៅគេទុកចិត្តទៅ...ធ្វើការណាមួយនោះវាអាច ស្តាប់ដឹង នៅច្រើនណាស់នៅក្រោមណែនិយាយវាទូទាំងប្រទេស ប្រឡូកប្រឡូកគ្នាមក នៅតាំងពីកំពង់ ចាម កំពង់ធំដល់ខាងបាត់ដំបង គេនៅជុំគ្នាច្រើនណាស់ ចំរុះគ្នា អ្នកដែលនៅហ្នឹងទូលទំពូល ហ្នឹង ។

ដារ៉ា: សម្ភាសន៍ពួកហ្នឹងហែរមកខ្ញុំមិនខានបានស្គាល់ឈ្មោះពូ ទេដោយសារខ្ញុំមិនចង់កាត់ពួកណា ពូ ឈ្មោះអីដែរ?

ថាត: ខ្ញុំឈ្មោះ ស៊ឹម ហោ តាំងពីកំណើត ។

ដារ៉ា: ចុះឈ្មោះបដិវត្តន៍ពូឈ្មោះអី?

ថាត: ឈ្មោះថាត ។

ដារ៉ា: ពូមានបរិវេណកំណើតទេ កើតឆ្នាំណា?

ថាត: ១៩៥៣ ។

ដារ៉ា: ហើយលោកពូស្រុកកំណើតកើតជាអី?

ថាត: នៅនេះឯង ។

ដារ៉ា: ភូមិ?

ថាត: គ្រាច ភូមិកំពង់ចិន ។ ហើយនេះបច្ចុប្បន្ននេះវាទៅជាកំពង់ចិនជើងឆ្នើយវាយុននេះ វាជាយុវតែមួយទេ ដល់មើលទៅវាច្រើន កាត់មួយខាងស្ទឹងទៅដ្យារអិញព្រោះដាក់កំពង់ ចិន ខាងជើង ។

ដារ៉ា: ហើយលោកពូមានកូនចៅប៉ុន្មាននាក់ហើយរាល់ថ្ងៃហ្នឹង?

ថាត: ខ្ញុំកូន៦ នាក់ ៨ប៉ុន្តែអស់២ ។

ដារ៉ា: គ្រួសារលោកពូឈ្មោះអី ?

ថាត: ណែ ព្រឹម យន ។ ខ្ញុំទើបបានតែមកស្រុកទេ បានបានការ ការក្នុងឆ្នាំ៧៧ ចូល៨០ ហើយ ។ ឆ្នាំ៧៧មកដល់បានប៉ុន្មានខែនេះឯង បងប្អូនម៉ែឪនេះ ខ្ញុំមកដល់ ភ្លាម នោះបងថ្មីខ្ញុំដែលខ្ញុំនិយាយនេះអោយខ្ញុំទៅចូលទ័ពវិញ ស្មោះនេះណាអោយខ្ញុំ ធ្វើពេទ្យ

ព្រោះខ្ញុំចេះអក្សរនាំ ហ្នឹងទៅចូលធ្វើពេទ្យជាមួយអញទៅ កំពុងរកមនុស្សធ្វើពេទ្យមិន
 បានទេអារក្សក៏ចេះមើលថ្នាំមើលអី ខ្ញុំថាខ្ញុំប្រាប់បងឯង ខ្ញុំឈប់ធ្វើហើយមិនបាច់ មកល្ងង
 លោមខ្ញុំធ្វើនយោបាយរឿងសង្គ្រាមខ្ញុំឈប់ធ្វើហើយ ខ្ញុំដូចគំណាស់រស់ជាតិ សង្គ្រាម
 ខ្ញុំឆ្កែតឆ្កែន អែបអបនឹងស្គាល់អ្នកនេះនោះវាអត់ ជាមួយខ្មែរក្រហមដែលចាប់ខ្ញុំ ដូច
 ណែដូច លោក ពិន យិន និយាយមិញនោះឆ្នាំ៧០ ៨៧-៧០ ដែលខ្មែរក្រហម ចូល
 ស្មៅ២ដងដល់ចូលមកវាភិតភ័យខ្ញុំមែន ខ្ញុំរត់ប្រជុំគ្នាទៅខ្ញុំ...ឯកសារអីខ្ញុំកប់ ចោលទាំង
 អស់ កាំភ្លើងអីៗខ្ញុំចូលមករត់ ដល់រត់មកវាចាប់ ចាប់បានបើថាចាប់ ខ្ញុំអត់បានខ្ញុំដែរ
 សម្លាប់អាយ្យាបមកឯងនេះយកមកពីរនាក់យកមកវាអត់ប្រជុំទេ វាយកទៅសារាយអី
 ណោះទៅក្នុងភូមិ...យកទៅប្រជុំជាមួយមេកងពលវាអីណោះ ឈ្មោះ រ៉ុន ឥឡូវធ្វើកិច្ច
 សន្យាចាប់ពីថ្ងៃណោះ គេនៅគ្រប់គ្រងកណ្តាលហើយ គេអត់បានទៅឈរ ជើងកាន់កាប់ក៏
 ដោយនៅតែរដ្ឋកម្ពុជា ជំនាន់នោះនៅតែរដ្ឋកម្ពុជាទេណា បើសិនជាគេចូលម្តងទៀត បើ
 សិនជាពូឯងទាំងពីរនាក់នៅឈរឈ្មោះជាប្រធានភូមិទៀត អត់ពិបាកទេ ចាប់ហើយ
 ចុះកិច្ចសន្យាយាយតាចាស់ទុំទៅអង្វរសុំអ្នកក្រវាត្រាក់ទៅបានវា...ខ្ញុំ ព្រមព្រៀងថាមិនធ្វើ
 ទៀតទេ មិនធ្វើខ្ញុំដឹងហើយការវាលំបាកណាស់ កាលនោះយើងនៅសង្គ្រាម ដល់មកប្រជា
 ជននេះវាអត់ដូចទ័ពទេវាខុសគ្នាណា ។ រឿងរបបយើងដែល យើងថាប្រជាធិបតេយ្យសេរី
 ពហុបក្សនោះ របបរកស៊ីធម្មតាទៅឆ្ងាយណា មិនមែនឆ្ងាយ ដូចខ្មែរក្រហមចេញចូល
 បាយរបបអីណាអត់ទេ ។ អីពោះគេមានសិទ្ធិសេរីភាពដល់ អីពោះទៅគេមកនៅគ្រប់គ្រង
 មួយរយៈក៏គេចាប់ផ្តើមបោះឆ្នោត ។

ដារ៉ា: អ្នកណាគេចាប់ផ្តើមបោះឆ្នោត?

ថាត: ខ្មែរក្រហមនេះឯងគេចូលមក គេអោយបណ្តាញគេបោះឆ្នោតរើសមេភូមិថ្មី ដល់រើស
 មេភូមិថ្មី គេអោយសរសេរឈ្មោះទៅដូចថាឈរឈ្មោះជាបក្សជនអីពោះណា ប្រជុំ
 អីពោះទៅក៏ឈរឈ្មោះគេបក្សជន ប្រជាជននេះគេនៅតែអោយដាក់ខ្ញុំ ប៉ុន្មាន នាក់..វាអ្នក
 ចាំមើលដល់វាចាំទទួលសំលេងឆ្នោតដល់បោះទៅបោះមកប្រជាជន វានៅតែបោះអោយក៏
 វាជាប់តែអាឯងដដែលនេះ ។ ក៏ដល់អីពោះរាជរដ្ឋាភិបាលដែល ដេញ...ខ្មែរក្រហម
 មកវិញថា ខ្ញុំសុំច្បាប់ទៅហើយគ្នាពីរនាក់សរសេរលាវែងហើយ ថាអត់មានច្បាប់អីថា

អោយអ្នកឯងឈប់ទេ នៅតែធ្វើអីពោះម៉ែង សួរថាឈប់អោយអ្នកណាអ្នកដឹកនាំ?
មិនដឹងជាធ្វើយ៉ាងម៉េច ខ្ញុំថាខ្ញុំកំលាំងអស់ហើយខ្ញុំឈប់ធ្វើឈប់អី ហើយពិបាកណាស់ ។

ដារ៉ា: អីព្រឹត្តិការណ៍ថ្ងៃពុធនៅតែជាប្រធានក្រុមមិដដែល?

ថាត: បាទ ខ្ញុំអីពោះពីមុនមកខ្ញុំជាអនុណា ដល់ពេលគេបោះឆ្នោតមេឃុំចៅសង្កាត់អីពោះទៅ
ដល់លោក ទិន លាភ ឡើងជាចៅប្រឹក្សាឃុំទៅ បានជាខ្ញុំឡើងជាមេឃុំ ។

ដារ៉ា: ទើបតែឡើងជាមេក្រុមថ្មីៗហ្នឹងទេ?

ថាត: បាទ ។

ដារ៉ា: មេក្រុមត្រាច អីព្រឹត្តិការណ៍ហ្នឹង?

ថាត: បាទ ។ បានថាវាដោះខ្លួនវាមិនរួចបានថាវាពិបាក ។ ប៉ុន្តែអស់មួយអាណត្តិទៅ ក្រែង
កូនចៅគេអ្នកក្រោយគេបានចេះដឹង ទុក...បើនិយាយទៅសព្វថ្ងៃវាចាស់ទៅ វានឹកឃើញ
ថាវាមិនចង់បានតួនាទីតំណែងអីទេ គ្រាន់តែថាយើងនេះជាម៉ែជាឪសម្រាប់ ជាស្ពានចម្លង
កូនចៅទេ អោយគេជាអ្នកជំនាន់ក្រោយទេដែលជាអ្នកកាន់កាប់នោះ ។

ដារ៉ា: ចុះពូធួប័នឆ្លងកាត់សម័យខ្មែរក្រហម ៧៥-៧៧ពូតស៊ូតាំងពី៧២មក មិនអីព្រឹត្តិការណ៍? ហើយ
តស៊ូទៅបានចូលដល់ទីក្រុងភ្នំពេញហើយទៅបម្រើនៅទីក្រុងភ្នំពេញហ្នឹងទៀត ដូចថា ពូបាន
បម្រើខ្មែរក្រហមបានច្រើនឆ្នាំហើយណា ហើយពូយល់យ៉ាងម៉េចដែរចំពោះរបប ហ្នឹង?

ថាត: បើនិយាយ អានេះនិយាយតាមការពិចារណារបស់ខ្ញុំ មិនមែនលើកស្របតាមការ យោ
សនាប្តីការលើកឡើងរបស់ថ្នាក់ដឹកនាំបច្ចុប្បន្នរាជរដ្ឋាភិបាលប្តីតាមសភា ដែលបាន
លើកឡើងពីការកាត់ទោសនៅក្នុងករណីកាត់ទោសមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមនេះ គ្រាន់ តែខ្ញុំយក
ខ្មែរក្រហមមកពិចារណាទៅ បើនិយាយទៅតាមគេហៅថាមតិច្បាប់ដូរច្បាប់ វាត្រូវតែ
មានការកាត់ទោស ប៉ុន្តែក្នុងការកាត់ទោសនេះគឺខ្ញុំស្របតាមឯកភាពថាត្រង់ ចំនុចណា
ដែលជននោះឯងមិនព្រមដាក់ខ្លួននិងសារភាពចំពោះប្រជាពលរដ្ឋ ហើយមិនទទួល ស្គាល់
កំហុសរបស់ខ្លួនដែលគេហៅថា បន្ទូលទុកនូវកម្មវេទនារបស់ប្រទេសដែលធ្លាក់ ទៅក្នុង
គ្រោះមហន្តរាយអស់រយៈពេលច្រើនឆ្នាំ ។

ដារ៉ា: ចុះពូមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមច្រើនណាស់ ដូចខៀវ សំផន ឆន ជា អៀង សារី អីមិន
ដែលទទួលស្គាល់ថាខ្លួនបានដឹកនាំប្រទេសមួយដែលធ្វើអោយមនុស្សស្លាប់ច្រើន បែរជា

ថាការសម្លាប់មនុស្ស ប្រជាជនស្លាប់អីទៅណា ថាមានអ្នកផ្សេងទេដែលធ្វើមិនមែនរបប
ខ្មែរក្រហមទេ ។ ពូ ដែលពូធ្លាប់បំរើរបបខ្មែរក្រហម តើពូយល់យ៉ាងម៉េចដែរ?

ថាតៈ អានេះវា ខ្ញុំមិនអាចសន្និដ្ឋានកំណត់បានដែរ ព្រោះអាស្រ័យនៅលើកាត់ កាត់ឆ្លើយទៅ
តាមសំណួរថា អានេះយោងទៅតាមការដឹកនាំពីគេគេបញ្ជារមក ក៏ខ្ញុំមិនអាចសម្រេច
ប៉ុន្តែខ្ញុំគ្រាន់តែយល់ថាអីពោះ រាជរដ្ឋាភិបាលគេអត់អធ្យាស្រ័យទៅលើជំពូកជនណាដែល
ទទួលស្គាល់នូវការលើកឡើង អំពីនយោបាយរបស់ខ្មែរដែលវាត្រូវចុះចូលនិងសារភាពទេ
ក៏អាចលើកលែងទោសទៅតាមកំរិត តែចំពោះអ្នកដឹកនាំប្រទេសអោយអន្តរាយហើយមិន
ព្រមសារភាព អាហ្នឹងវាត្រូវតែមានការកាត់ទោស មិនអាចទុកបានទេ ។ បំណងថា
វាមានតែគេហើយ បើទុកវាមិនកើតព្រោះវា...មិនស្គាល់ពូជសាសន៍របស់ខ្លួនទៅហើយ ។
ប៉ុន្តែមួយទៀតនោះមិនព្រមទទួលស្គាល់ក៏ថាបានក៏ប៉ុន្តែគ្រាន់តែថាវាក៏អត់ត្រូវដែរ បើតាម
ការពិចារណារបស់ខ្ញុំ...វាគ្រាន់តែទាក់ទិនទៅហ្នឹងអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ បើថាឆ្លើយ
អោយផុតវាមិនអាចផុតទេ ប៉ុន្តែគ្រាន់តែយើងនៅតែទទួលនូវឥទ្ធិពលការដាក់នាំនេះ ឯងវា
នៅតែមានវាមិនមែនអត់ទេ គ្រាន់តែថាមានអ្នកជាន់ខ្ពស់និងអ្នកបន្តបន្ទាប់ ក្រោមការ
ដឹកនាំរបស់គេ ។

ដារ៉ា: ឥឡូវជាន់ខ្ពស់ម៉េចទៀត បើ នួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន អីហើយមាន
ខ្ពស់លើហ្នឹងទៀតអី?

ថាតៈ អើ គ្រាន់តែ ប៉ុល ពត ជាប្រធានអីណា អានេះខ្ញុំមិនអាចដឹងអារកិច្ចការឯរកេនោះ
ខ្ញុំគ្រាន់តែដឹងថា ខុទ្ទករណ៍ តាម្នាក់ ដែលគេចាប់បាន ហើយកាត់មិនព្រមសារភាព
ទេរុះគ្រាណាគេមិនចាប់បាន កាត់នៅតែមានបន្តសកម្មភាពរបស់កាត់ប្រមូល...កំលាំង
របស់កាត់ អីពោះបើសិនជាបានវាត្រូវតែមានការកាត់ទោសហើយ តែអ្នកដទៃដែលនៅ
ក្រោមទៀតក៏វាត្រូវតែកាត់តាមលំដាប់ លំដោយដែរ អាហ្នឹងបើតាមកំរិតរបស់ខ្ញុំ ។

ដារ៉ា: ហើយពូយល់ថាការកាត់ទោសហ្នឹងមានប្រយោជន៍អីដែរ?

ថាតៈ អានេះជាសារសំខាន់មួយនៅក្នុងប្រទេសប្តូក៏សង្គមប្តូក៏ជាតិសាសន៍ពូជសាសន៍ របស់ខ្មែរ
យើងគេអោយកូនចៅបានដឹងហើយយល់ថាកុំអោយមានអំពើនេះឯងគេទៅទៀត ព្រោះ
អំពើនេះឯងធ្វើអោយខ្លួនឯងមិនបានសុខផង ហើយក៏ធ្វើអោយប្រទេស នេះឯងវាអាច

លិចលង់ក្នុងកិច្ចការកសាងប្រទេសជាតិ ព្រោះគិតតាមជំហានលំដាប់ៗ ដូចជាមួយជំនាន់ៗ មក យើងឃើញថាគេ...អីចឹងប្រទេសដែលគេជឿនលឿនគេដូចជា រឿងសង្គ្រាម គេ ឆាប់រីវ៉ាខ្លួនលឿន គេឆាប់ស្របទៅតាមអ្នកដឹកនាំការកសាងប្រទេស របស់គេ ។

ដារ៉ា: ប៉ុន្តែពួកយល់យ៉ាងម៉េចដែរ ការកាត់ទោសហ្នឹងដូចជាជាមេរៀនមួយអោយក្មេងជំនាន់ ក្រោយអោយបានដឹងថាប្រទេសលិចលង់នៅថ្ងៃក្រោយទៀត វាពន្លឺតនៃការកសាងជាតិ ប៉ុន្តែពួកគេបំបែកក្នុងខ្មែរក្រហម តើពួកយល់ឃើញថាជីវិតពូសោកស្តាយ ឬពួកមានអារម្មណ៍ យ៉ាងម៉េចដែរ?

ថាត: សោកស្តាយមែនទែនបើសិនជាដឹងថាអាដែងហៅថាអំពើសោកនាដកម្មដល់ថ្នាក់នេះ មិន សមចូលរួមទុកឡើយជាមួយអំពើវាដែលឆ្លើយនេះមិនមែនហៅថាអោយរួចខ្លួនទេ កាលដែល ចូលទៅយើងមិនដឹងហេតុផល ហើយម្យ៉ាងទៀតខុសហរណ៍នៅទីក្រុងភ្នំពេញ ឬធ្វើទ័ព អិញ្ចេនទៅអត់ដឹងពីការកាប់សម្លាប់ដែលនៅខាងក្រោយនោះទេ បានថាខ្ញុំកាល នៅភ្នំពេញ វាតែងបើកថាឆ្នាំនេះអោយខាងកំពង់ធំទៅលេងដូះម្តង ដល់សភាពការអត់ ស្រួលវាអត់ អោយមកវាថាថាឆ្នាំ៧៧ទៅចាំអោយមកនេះយើងដឹងនឹងក្លាយខ្ញុំ កាលនោះត្រូវឈ្មោះ ខ្ញុំត្រូវបានមកលេងម្តងណា ដល់ដឹងសហករណ៍វាគឺតែតែ...ពូអើយ ពូលើកឡើងនៅ ណោះសុទ្ធតែបាយពាលណា យើងនៅនេះដងណាទំរាំម៉ែឪយើងគាត់ អ្នកធ្វើស្រែធ្វើ ចំការដល់ដំណាំផ្សេងៗ មានភ្នំមានប្រឡាយទឹកគេខ្វាក់ខ្វែងគេហូប ប៉ុន្តែពេល នេះវា និយាយអិញ្ចេនខ្ញុំដែលជាកូនជាចៅដែលទៅធ្វើការនៅក្នុងចង្កោម របបនេះឯងគ្មានដឹង ហេតុផល ម៉ែយើង បងយើង ប្អូនយើងស្លាប់ដូចបានមកឃើញ ជាក់ស្តែងឯណា នេះ ដល់ខ្ញុំត្រឡប់មកវិញទៅឃើញនៅម្តុំ...ឃើញអន្លង់ ឃើញរណ្តៅ ឃើញឆ្នាំង ក្បាលមនុស្ស តូចធំ វាក្តរអោយអណោចអធម៌ ខុសនេះខុសមិនធម្មតា នឹកឃើញស្តាយខ្លួន ។

ដារ៉ា: ហើយចុះពួកយល់យ៉ាងម៉េចដែរពេលពួកគេឡប់មកវិញឃើញបញ្ហាអីព្រឺងកើតឡើងណា ដូចជា មានរណ្តៅសាកសព ការសម្លាប់មនុស្សអីអីព្រឺងពួកយល់យ៉ាងម៉េចដែរ ដែលពួកគេបំបែកខ្មែរក្រហមហ្នឹង?

ថាត: រឿងហ្នឹងដូចខ្ញុំបាននិយាយពីខាងដើមអិញ្ចេនឯង រឿងនេះខ្ញុំស្អប់ខ្ពើមជាទីបំផុត មិនអោយ កើតឡើងទៀតទេ បានអិញ្ចេនខ្ញុំថា ដូចពេលបច្ចុប្បន្នអំពីហៅថាការដុសដុលអ្វីៗផ្សេងៗ

ដែលធ្វើអោយប្រទេសធ្លាក់ទៅក្នុងភ្នាក់សង្គ្រាមសារឡើងវិញខ្ញុំស្អប់ខ្ពើម ខ្ញុំមិនចូលរួម
ទៀតទេ ។

ដារ៉ា: ហើយពូដែលនិយាយរឿងរ៉ាវហ្នឹងប្រាប់ប្រពន្ធកូនទេ?

ថាត: ប្រាប់ ហើយគេនៅនេះស្រាប់ផង គេដឹងពីប្រវត្តិដែលលំបាកលំបិនកុមាររែកអាចម៍គោ
អីៗយ៉ាងម៉េច អត់បាយក្រហាយទឹកអី វាដូចតំណាស់ បើនិយាយខ្ញុំនៅជាមួយវាវិញ
វាអោយខ្ញុំស្រីត្រូវមែនណា មិនមែននិយាយថាម៉េចទេ ។ ខ្ញុំនៅណោះខ្ញុំនិយាយ
ហើយថា នៅក្រោយសហករណ៍ហើយ នៅមុខមិនសហដឹបណា ។ គេដាក់ថាកន្លែង
សហដឹប សហដឹកកម្មករ ក្នុងមួយថ្ងៃពេល ហើយក្នុង៣ថ្ងៃត្រូវអោយមានបង្កើតម្តង
៣ពេលក្នុងមួយពេល មានម្ហូបពីរមុខណាមួយនិយាយអីពោះ ហើយវាអនុវត្តត្រឹមត្រូវមែន
វាជានយោបាយរបស់វា អីពោះមីក្នុងខ្ញុំវានៅជាមួយខ្ញុំវាមកដល់វាទៅវិញ វារាយ
ការណ៍ខ្ញុំខ្លោចចិត្តប៉ុន្មានថាអាចតទល់ជាមួយនឹងវាបើយើងអត់មានសិទ្ធិសេរីភាពដូច
បច្ចុប្បន្ននេះឯណា បានខ្ញុំថាអ័ក្ខណាស់បញ្ហានេះ ព្រោះវាជូរវាល្អិតថា អោយកូនចៅ
ជំនាន់ក្រោយកុំអោយទទួលស្គាល់នូវអ្វីដែលធ្វើអោយខ្លួនធ្លាក់ក្នុងរណ្តៅ ដែលជាគ្រោះ
មហន្តរាយដល់ប្រទេសជាតិហើយដល់ខ្លួនយើងទៀត ។ ថាវាបានឆ្លងកាត់ខ្លួនឯងហើយ កុំ
អោយកូនវាមានអីពោះឯងទៀតអោយវាបានសប្បាយហើយ វាបាន កសាងប្រទេស
អោយបានជឿនលឿនទៅចុះខ្លួននោះវាបានដឹងហើយពីរសំជាតិអាវ៉ាយ៉ាង ម៉េចដឹងអស់
ហើយ ។

ដារ៉ា: អិត្តិញខ្ញុំអរគុណច្រើនដែលបានជួបផ្តល់ព័ត៌មានពូ ។

ចប់